

ARMÁDA vs COVID

Poděkování

Vojáci, vojákyně!

Během pandemie jste dokázali, že naše příprava není zbytečná, a že když něco selže, armáda ob stojí. Nepřetržitě jste pracovali v domovech seniorů, sociálních službách, odběrových týmech, chytré karanténě, call centrech nebo v polní nemocnici. Byly to stovky vojáků, tisíce litrů paliva, statisíce hodin práce, stovky milionů za materiál. Byli jste nasazeni po celé republice, od Liberce až po Ostravu. Pomáhali jste v „zeleném“ i v „bílém“.

V armádě jsme nasadili tvrdá hygienická opatření a nebylo lehké v těchto podmínkách pracovat. Mnoho z vás muselo řešit neobvyklé situace nebo úplně nové úkoly. Viděl jsem ale na vlastní oči, že naše fungování bylo naprosto profesionální.

Kamkoli jsem přijel, viděl jsem disciplínu, pořádek, odolnost, nasazení a vysoké pracovní tempo. Ze všech stran jsem na vás slyšel chválu. Všichni říkali to samé: co slíbíte, to splníte. Neděláte

problémy, práce vám nevdá a ještě je s vámi sranda. A hlavně: nikdy si na nic nestěžujete.

Tak to má být! Kdo zůstane silný, může pomáhat slabým.

Věřím, že naše práce má smysl. Věřím, že nenahraditelnost armády se ukázala jasně. Krizi ani válku není možné řešit nahodile. Armáda se buduje dlouho a systematicky, a to stojí čas, úsilí a peníze. Teď se nám to všem vyplatilo.

Pro nás vojáky je obrana republiky a jejích ideálů celoživotní poslání. Krize přicházejí a budou přicházet, musíme být odolní a připravení. Svět po krizi není nikdy bezpečnější místo. Budeme pomáhat vždycky. Jsme vojáci. Disciplínu, výdrž a odolnost máme ve svojí DNA.

Všem děkuji za snahu, nasazení a profesionalitu. Máte můj respekt.

Armádní generál Aleš Opat

OBSAH

Covid-19: 15 měsíců, 24 operací, 20 tisíc nasazených	4	Jsme armáda bojovníků, ale i odborníků	20
Příběhy vojáků	5	Pandemie uspěla elektronizaci zdravotnictví	23
Reagovali jsme rychle, díky novému systému velení	7	Snažili jsme se zachytit jejich energii při práci	26
Příběhy vojáků	10	Mise v karanténě fungovaly	28
Statisíce najetých kilometrů po republice	14	Anketa: „Co nám covid dal a vzal? Co nás naučil?“	30
Příběhy zdravotníků	16	Nečekali jsme a pomáhali jako dobrovolníci	32
Přehled operací AČR během pandemie	18		

Jsem na ně pyšná a věřím, že i Vy jste, s těmito muži bych do boje šla a věřte, že momentální stav v našem zařízení se dost podobal válečnému, ač nesouvisí přímo s přímým bojem, ale jde o záchranu služby, kterou potřebují potřební, kteří nemají schopnost se o sebe postarat a záchranu zdraví, které bylo ohroženo zákeřnou nemocí Covid_19.

Poděkování ředitelky Domova Brtniky paní Ilony Trojanové vojákům 312. praporu radiční, chemické a biologické ochrany

Slovy nelze vyjádřit vděk, který jim náleží, neboť obstáli v nelehkých chvílích koronavirové krize. Společně s námi pracovali v první linii, a to v nejhrošším období. Díky nim se podařilo zaměstnancům a uživatelům psychicky i fyzicky lépe překonat tuto nelehkou dobu.

Poděkování ředitelky Domova pro seniory Hortenzie paní Hany Pavlíkové rotě logistiky a rotě ochrany Stará Boleslav

Dětská nemocnice děkuje za Vaši podporu a příspěvek do sbírky pyžam, povlečení a dalších věcí pro potěšení malých i větších pacientů.

Darovali jste radost!

Poděkování zástupkyně zdravotnického náměstka FN Brno – Dětská nemocnice

O dnešní nelehké době můžeme polkal mnoho lidí, kteří riskují své zdraví, aby pomohli tam, kde je třeba. Jedním takovým případem jsou tři vojáci: Holický Petr, Svoboda Pavel, Řezník Stanislav a Holešinský Jan, kteří pomáhali v DpS Chvalkov.

Poděkování vrchní sestry Domova pro seniory Marie Adamové

Vím, že posláni Armády ČR je jiné. Jste vycvičení pro boj s nepřítelem, který je jasný, většinou víte, co od něj očekávat. Tady to bylo jiné. O to víc si cením vašeho nasazení a pomoci, která pro nás byla naprosto klíčová.

Vážení kolegové, vaše mise u nás je u konce. Děkuji. Nikdy nebudeme schopni vám oplatit vaši práci, ochotu a snahu pomáhat tam, kde to bylo v této době nejdůležitější.

Přeji vám hodně zdraví, úspěchů a především odpočinku v následujících týdnech.

Poděkování ředitele Nemocnice Břeclav pana Petra Batky vojákům 72. a 74. mechanizovaného praporu

Covid-19: 15 měsíců, 24 operací, 20 tisíc nasazených

V lednu 2020 vyhlásila Světová zdravotnická organizace kvůli epidemii onemocnění covid-19 globální stav zdravotní nouze. Dne 11. března označila šíření nákazy za pandemii. V České republice byly první případy zaznamenány 1. března 2020 a Armáda České republiky se do boje zapojila v podstatě okamžitě.

Vláda pověřila armádu během patnácti měsíců celkem dvaceti čtyřmi různými úkoly – operacemi. Vojská pomáhali složkám integrovaného záchranného systému a policii ve všech krajích. Během obou vln pandemie více než 20 tisíc vojáků sloužilo v nemocnicích, domovech se sociální službou, na hranicích, okresech, pomáhalo v call centrech, odběrových místech, testovacích nebo očkovacích centrech. Někteří vojáci byli nasazeni opakovaně a k různým úkolům.

Vedle nových úkolů bylo hlavním cílem zajistit dlouhodobou udržitelnost a fungování celého systému. Zde se vyplatila taktika: přizpůsobit se, rozložit síly a nevyčerpat zdroje. Vojáci se střídali v pravidelných cyklech, většinou po čtrnácti dnech tak, aby si odpočinuli a stihali částečně omezené úkoly u svých jednotek. Pečlivé plánování a příprava umožnily vyřešit krizi a čelit strategickému šoku, který způsobila pandemie doslova ze dne na den.

Armáda jako první přijala velmi rychle přísná protiepidemická opatření. Vlastně ještě dříve, než byla zaváděna celorepublikově. Útvary omezily postupně svůj výcvik a běžné úkoly na nezbytně nutné minimum. Nejprve proto, aby se snížil kontakt mezi různými kolektivy, a následně kvůli novým úkolům. Cílem bylo zajistit udržitelnost chodu všech jednotek. Číslo nakažených vojáků nebo vojaček v karanténách se tak podařilo i v nejkritičtějších momentech udržet na nízkých hodnotách.

Klíčovým místem řízení boje s pandemií se stalo Velitelství pro operace. Ihned bylo posíleno operační centrum hlavního místa velení ozbrojených sil ČR, kde pracovali v nepřetržitém provozu vojáci operačního velitelství, sekce vojenského zdravotnictví MO, pozemních a vzdušných sil, kybernetických sil a informačních operací, a Vojenské policie. Operační velitelství mělo také dva zástupce v místě celorepublikového řízení a koordinace všech opatření – Ústředním krizovým štábu. Těmi byli generálporučík Josef Kopecký a plukovník gšt. David Schnábel. Další příslušníci armády fungovali v pracovních skupinách

Ústředního krizového štábu. Zástupce velitele operačního velitelství generálmajor Petr Procházka byl jmenován z pověření velitelem armádního týmu pracujícího při Ministerstvu zdravotnictví ČR v rámci pandemie covid-19. Armáda pracovala v právním rámci nařízení vlády České republiky. V reakci na pandemickou situaci a požadovanou pomoc AČR bylo vydáno pět takových nařízení. Vláda ČR vyhlásila dvakrát nouzový stav – od 12. března do 17. května 2020 a následně od 5. října 2020 do 11. dubna 2021.

Příběhy vojáků

Nadrotmistr Petr Třeštík: chtěl jsem pomoci, abych splatil svůj dluh

Nadrotmistr Třeštík z Velitelství Výcviku – Vojenské akademie Vyškov už slouží v armádě 25 let, byl na čtyřech misích v Kosovu nebo v Iráku. Dvakrát pomáhal ve Fakultní nemocnici v Brně-Bohunicích. K nemocnici má velmi osobní vztah. V roce 2000 měl vážnou nehodu na dálnici D1 a právě v této nemocnici ho polámaného dávali dohromady. „Když jsem se z toho dostal, chtěl jsem jim to vrátit, chodil jsem tam darovat krev. A teď jsem byl rád, že jim tam můžu pomáhat s koronavirem. Je to zadostiučinění a způsob, jak jsem jim mohl poděkovat,” vysvětluje nadrotmistr Třeštík.

Poprvé pomáhal v listopadu loňského roku a znovu dva týdny v letos lednu. Během služby v nemocnici se mu hodila i jeho průprava z rozšířeného kurzu první pomoci „Combat Life Saver”. V nemocnici pomáhal sestřím hlavně s hygienou pacientů, jejich přenášením a vydáváním stravy. „Nejhorší na tom bylo to každodenní setkání se smrtí. Venku viděli lidé jenom čísla, ale když to vidíte na vlastní oči, tak to na vás zapůsobí, ať chcete, nebo ne,” poznamenal Třeštík a doplnil: „Sestry a lékaři zaslouží naše uznání, protože čelí obrovskému fyzickému i psychickému tlaku. Viděl jsem jednu mladou sestřičku, jak v jednom týdnu už potřeby předávala věci pozůstalým, bylo mi z toho úzko.”

Petr Třeštík

25. 11. 2020 · 6

Splácím dluh FN Bohunice.

V roce 2000 jsem při autonehodě na D1 utrpěl těžká poranění hlavy 🤔 hrudníku a zlomil jsem nadvakrát čelist 🤔 Následoval převoz vrtulníkem 🚁 do Brna a dvě operace. Když jsem se probudil, doktor mě vítal znovu na světě.

Teď, po 20 letech, jsem opět ve stejné nemocnici, ale tentokrát jako výpomoc na COVID oddělení. A jsem rád, že tak mohu alespoň částečně poděkovat doktorům a sestřičkám za jejich péči.

Rotný Filip Chmelař: starali jsme se i o mrtvé

Rotný Chmelař ze 43. výsadkového pluku ocenil v nemocnici své zkušenosti ze zahraniční mise. V Afghánistánu byl dvakrát a prošel také dvěma nemocnicemi ve Frýdku-Místku a v Kolíně.

„V Afghánistánu jsem se jako zdravotník staral o raněné afghánské vojáky. Ochránilo mě to od prvotního šoku, který zažívají někteří mí méně zkušené kolegové,” popisuje rotný Chmelař. Kromě péče o pacienty měl na starosti také přípravu zesnulých na odvoz. „Starali jsme se denně i o mrtvé. Jak nám říkali zdravotníci, kteří to mají běžně na starosti, tak to za třicet let nezažili, že by tam smrt chodila každodenně,” dodal Chmelař.

Rotmistr Lukáš Gočaltovský: rval se s virem jako lev

„Viděl jsem zápal českého lva, jak se pere o život, jak se mnou chodí po chodbách, a přitom se pár dní předtím nedokázal sám posadit. Po několika dnech mohl odejít sám domů. To mě nakoplo, abych mohl fungovat dál,” řekl rotmistr Gočaltovský, velitel čety ochrany zásobovacího praporu v Lipníku nad Bečvou. Dva týdny pomáhal v nemocnici Karviné Ráj. Covidové oddělení praskalo ve švech. Tři i více hodin musel spolu s kolegy a zdravotníky sloužit v ochranných oblecích, které připomínaly skafandry. „Ale nepřipouštěl jsem si to, protože v Afghánistánu jsem viděl mnohem horší věci. Různá traumatická poranění, amputace končetin a různé průstřely,” vzpomíná Gočaltovský. „Viděl jsem tam hodně beznaděje a umírání, ale chci si pamatovat spíš to dobré. Jako třeba tohoto staršího pána,” dodává rotmistr Gočaltovský.

Jana Čihová: vybudovali covidový letecký most

První požadavek na transport intubovaného covid pozitivního pacienta obdržela Letecká záchranná služba AČR v první polovině ledna 2021. Z nemocnice v Chebu, kde byl v té době kritický nedostatek lůžek, transportovala posádka Kryštofa 07 pacienta do nemocnice v jižních Čechách.

Další požadavky na převozy covid pozitivních pacientů ve vážném stavu se staly každodenní realitou. Tyto transporty však blokovaly vrtulník, který slouží primárně pro zásahy u vážných případů v Plzeňském a Karlovarském kraji. Na žádost Ústředního krizového štábu a Ministerstva zdravotnictví rozhodli společně velitel vzdušných sil a ředitel sekce vojenského zdravotnictví o zřízení druhé posádky a vrtulníku pro zajištění transportů pouze covidových pacientů. „Ve finále tak byly vždy dva vrtulníky v hotovosti v Líních a jeden v záloze na letecké základně dopravního letectva ve Kbelích,” komentuje plukovník Zdeněk Pašek, šéf vojenské letecké záchranné služby Líně. Covidový vrtulník do konce března nalétal 120 hodin a 35 minut a posádky přepravily celkem 51 pacientů.

Majorka Lada Ferkálová: postavili jsme nemocnici za pár dnů

Armáda za pomoci 81 kusů kolové techniky převezla ve 49 kontejnerech do Prahy 339 tun materiálu. Šlo především o vlastní zásoby a techniku 6. a 7. polní nemocnice a Agentury vojenského zdravotnictví. Část vybavení, konkrétně lůžka a příslušenství, byla ze skladů Správy státních hmotných rezerv Opava.

Naplánovat za tři dny a vystavět za sedm dnů polní nemocnici tohoto typu je unikátní výkon. Vzhledem k náročnosti celého procesu cvičí příslušníci z Agentury vojenského zdravotnictví výstavbu polní nemocnice obvykle jednou ročně. Mají bohaté zkušenosti i z nasazení polní nemocnice v zahraničních operacích (Balkán, Turecko, Pákistán, Irák nebo Afghánistán). Tato nemocnice však byla jiná – šlo o nemocnici následné péče. Měla také jiné parametry. Místo standardních 30 až 60 lůžek jich měla hned 500. Jedinou výhodou pro „architektky“ nemocnice snad byl fakt, že byla stavěna v zastřešené hale.

Major Vít Knapek: provedli jsem 150 tisíc hovorů a naprogramovali jsme sdílení dat po celé republice

„Řídil jsem tři call v Opavě, Prostějově a Táboře. Od loňského října do letošního června tam sloužilo 150 našich vojáků a provedli přes 150 tisíc trasovacích hovorů, kterými jsme podporovali všechny krajské hygienické stanice,” popisuje jeden ze svých úkolů major Knapek z 53. pluku průzkumu a elektronického boje. Další vojáci pomáhali na hranicích, v nemocnicích a domovech. „Doslova všechno od nás, co mělo ruce a nohy, někde pomáhalo,” dodává Knapek.

Čtyři vojáci byli od ledna vyčleněni na trasování výhradně armády. Dva specialisté, jeden z nich byl právě major Knapek, byli jako analytici určeni také na podporu centrálního rezervačního systému. „Společně s kolegy z NAKiTu a několika odborníky z řad dobrovolníků jsme vymysleli jeho logickou architekturu, tedy procesní řízení mezi jednotlivými systémy, databázemi a registry,” dodává Knapek. Jeho kolega kapitán Tomáš Poddaný naprogramoval software pro propojování a sdílení dat mezi odběrovými místy, laboratořemi, KHS a centrálním řídicím týmem, takzvané Covid Forms Apps. „Covid nás naučil spolupráci s civilními subjekty. To bylo pro nás nové. Když ale plníme úkol, je na nás jak kreativně.”

Generál Josef Kopecký o pandemii říká, že prověřila nově zavedený systém velení a řízení i jeho tým. Nově vzniklé síly se ukázaly být přínosem i během krize a v tento moment jsou již nenahraditelné.

Reagovali jsme rychle, díky novému systému velení

Co bylo pro vás nejdůležitějším poučením (Lesson learned) uplynulého roku a půl?

Je jich celá řada. Nejdůležitějším pro mě bylo zjištění, že nově zavedený třístupňový systém velení je životaschopný od prvního dne – a to i v době pandemie, kdy se teprve rozjížděl. Plně zabezpečil nepřetržité řízení a plánování zahraničních operací i operací na území našeho státu. Osobně mne velmi potěšila obětavost mých lidí z Velitelství pro operace, kteří jen s krátkou letní přestávkou v loňském roce nepřetržitě pracují ve směnách. Všichni jsme cítili velkou zodpovědnost a nikoho ani nenapadlo si stěžovat. Moji lidé často přicházeli v covidové době s výbornými návrhy. Po dobu svého působení v armádě jsem se totiž přesvědčil, že řídit lidi znamená dávat jim prostor pro vlastní invenci. Různé formy detailismu a mikromanagementu vedou k nesamostatnosti lidí a jejich neschopnosti se rozhodovat, pouze čekat na další povel.

Nová zjištění a doporučení velitelství eviduje – jak jste s nimi dál v průběhu pandemie pracovali?

Zjištění, takzvané Lesson identified (LI), a poučení, Lesson learned (LL), používáme standardně a hodnotná zjištění ihned aplikujeme. Je to systém, který běžně funguje. Je důležité si ale uvědomit, že tato krizová situace ve státě, která vedla k nasazení armády, je jen jedna z funkcí, kterou operační velitelství musí plnit. Musíme také řídit jednotky v zahraničních operacích. Armáda má svoje funkce v integrovaném záchranném systému. Nejdůležitější rolí operačního velitelství je a vždy bude schopnost plánovat, řídit a zabezpečovat vojenské operace všech druhů včetně té nejhorší, války. Zpátky k těm

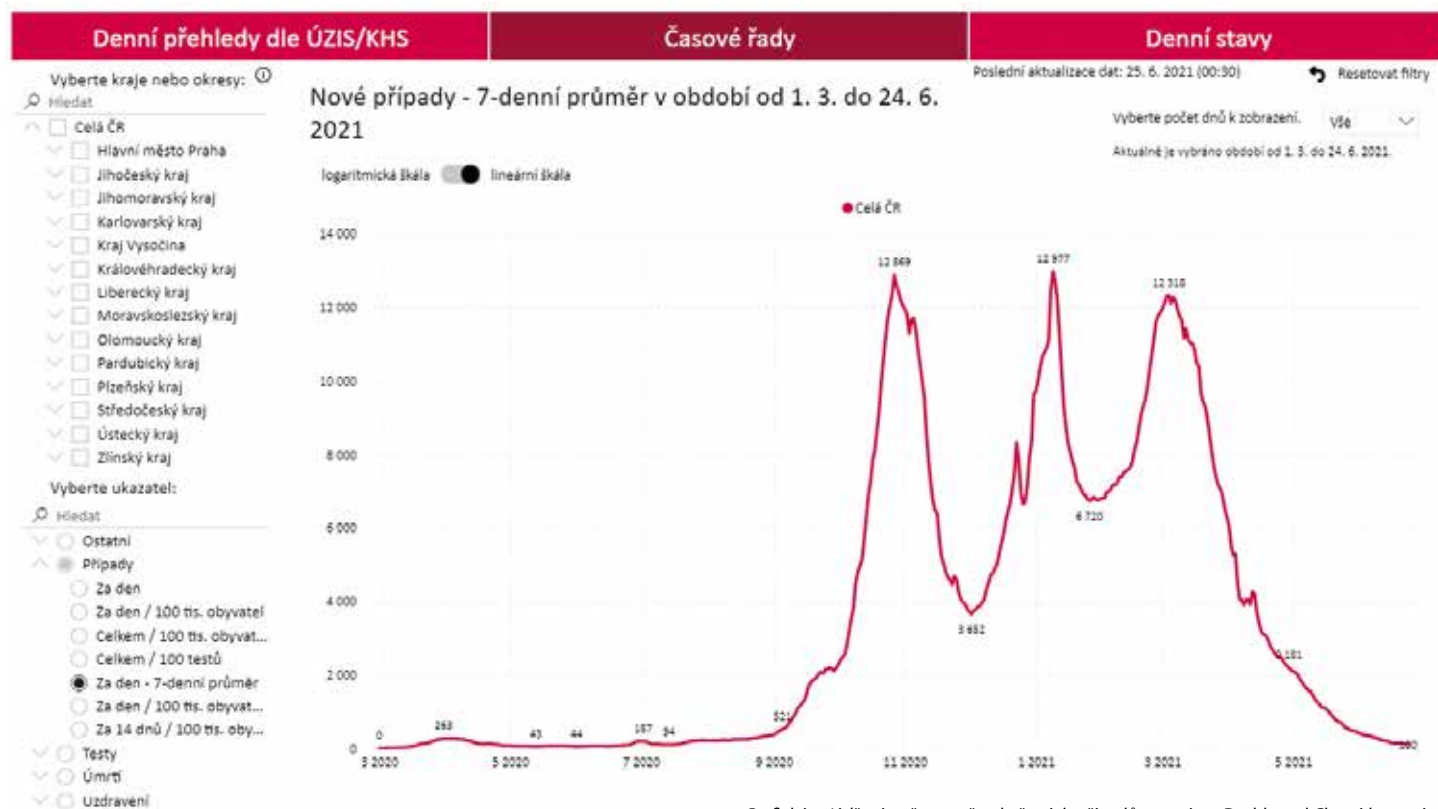
Polní obuvzovna fungovala jako ordinace praktického lékaře v Litvli.

LI/LL – bavíme se hned o několika desítkách LL. Mohu říct, že mám i osobní LL. Je jím moje zjištění, že v našem systému velení máme téměř dokonale popsané procesy, kdy po splnění celého plánovacího cyklu vypadne produkt, který „vlastně nemá chybu“. Skoro zapomínáme na nezastupitelnou roli velitele, který musí přijít na to, jak nepřítele skutečně přelstít. A to je věda a umění, kterými se vyznačovali v historii velcí vojevůdci. Týká se to tedy válčení, ale částečně i pandemie, je to propojené. Velitelé musí umět a nebát se akceptovat přiměřené risk, je to

jeho zodpovědnost vycházející ze zkušeností. Tyto schopnosti velitelů musíme vytrvale cvičit a prohlubovat.

Vyhodnocujete pak zlepšení za určité období? Máte na to vůbec čas?

Hodnotit se musí. Na rovinu si umíme říct, co je či bylo dobré, lepší, co jde dělat příště jinak. Pro mne je to i důležitý nástroj motivace podřízených. Právě zde je hodně prostoru na poděkování a pochvalu. Člověk rád ocení, když slyší a vidí, že ani malá věc nezůstala bez povšimnutí.

Osvědčil se nový systém velení a řízení?

Ano, je to přesně to, co jsme v armádě potřebovali. Není to samozřejmě žádná věda, operační velitelství v jiných armádách fungují zcela běžně. Je také pravda, že jsme měli na co navázat. Velitelství pro operace vzniklo na základech bývalého Společného operačního centra Ministerstva obrany a pokračuje tak v řadě jeho funkcí. Jak jsem už zmínil, nutně potřebujeme zajistit schopnost válčit, válka je možná i dnes, od toho tady armáda je. Potřebujeme tedy hodně času na výcvik a přípravu celého velitelství. Máme pro to všechny předpoklady, máme zkušené a zodpovědné lidi. Potřebujeme dopracovávat, pořád zkoušet a prověřovat naše operační postupy. To je nepřetržitý proces, protože vojenská věda i hrozby se neustále vyvíjejí. K tomu jako členský stát NATO musíme plnit závazky a udržovat si schopnost působit – i když raději říkám bojovat – v aliančním prostředí. V době pandemie se ukázaly i rozpory ve funkcích jednotlivých vyšších stupňů velení a řízení. Například Velitelství pro operace (VeOper) ze své úrovně po celou dobu pandemie spolupracovalo s Ústředním krizovým štábem a mnoha dalšími vládními nebo státními orgány a institucemi. Přitom resort obrany disponuje vlastním krizovým štábem, který to měl plnit. V průběhu času se ukázalo, že to funguje i napřímo, ale správně to podle mne není. Když to shrnu: moje velitelství fungovalo bez problému, hodně se stmelilo. Jsem si jistý, že v rámci nového systému velení a řízení svoji roli VeOper zvládne i v dalších situacích, které život přinese.

Během pandemie jsme vydali mnoho nařízení. Je to rutina, nebo důležitý prvek systému velení a řízení?

Nařízení jsme vydávali, ale jestli jich bylo hodně nebo málo, nechci posuzovat. Žádné nebylo zbytečné. Spíš bych řekl, že se jejich kvalita co do srozumitelnosti úkolu a jasnosti dílčích úkolů zlepšovala. Jistě při tom množství a obsahu všech dalších a dalších „dílčích rozkazů“ (Fragmentary Order, NATO FRAGO), kdy bylo potřeba reagovat na vývoj situace neprodleně, mohlo dojít k nějakým chybám. Od toho máme systém zpětné vazby. Voják, který úkol dostane, musí v daném čase doložit jeho pochopení, případně žádat o vysvětlení. Máme zkušené velitele a tyto procesy jsou v profesionální armádě běžné. K otázce rutiny mohou jen říct, že dokumenty, které vydáváme v čase plánování a řízení operací, jsou standardní. Díky nim podřízení přesně vědí, co mají dostat nebo co musí očekávat, že dostanou.

Jak se osvědčily nové síly a útvary? Měly/mají nějaký handicap proti ostatním?

Velitelství kybernetických sil a informačních operací (VeKySIO) a Velitelství teritoria se určitě ukázaly jako přínos. Vznik a fungování VeKySIO znamená významný posun pro armádu. Předtím byly jeho funkce roztržštěné v různých oblastech a odbornostech po

celé armádě a neměly ucelené vedení. Navíc i doba přinesla potřebu vzniku tohoto prvku, protože některé jeho funkce byly před několika lety téměř neznámé. Můj názor založený na zkušenosti z posledních dvou let je, že tento prvek je už kritický a nenahraditelný, protože se vojáci z těchto sil významně podílejí na zahraničních operacích i na operacích na území České republiky. Pozitivním zjištěním u „Teritoria“ je, že především při operacích na území státu mám k dispozici kompaktní prvek, který mi zabezpečuje řadu funkcí. Před jeho vznikem šly přímo ze sekce Generálního štábu AČR a tím ho zbytečně zatěžovali.

Měla pandemie vliv na přípravu a vysílání vojáků do zahraničních operací a na jejich úkoly?

Jak jsem zmínil, vliv to mělo hlavně na přípravu a výcvik. Museli jsme přijímat řadu opatření, která za normálních okolností nejsou

Lubomír Metnar
@metnar1

Vláda dnes rozhodla o zvýšení počtu vojáků vyčleněných ve prospěch Policie ČR o 2 tisíce, tedy na 4096 osob. Toto nařízení je platné po dobu trvání nouzového stavu.

@Armadatweetuje pomáhá, kde je třeba, a budeme v tom pokračovat.

#spolutozvladneme

potřeba. Stejně to bylo i v místech nasazení. Každá operace postupně měla svoje vlastní pravidla, na něž jsme museli reagovat. Co se týče vojenských úkolů přímo na místě, plnily se dál. V některých případech se stalo, že se náhaza dostala i mezi vojáky. To pak řešili velitelé přímo v místě. Za celou dobu jsme nemuseli nikoho repatriovat nebo přijímat

jiná řešení. Asi jsme měli i štěstí, že žádný náš nakažený voják neměl těžký průběh nemoci.

Byl jste se někdy za vojáky podívat, stejně jako náčelník Generálního štábu? Jaký osobní vzkaz pro ně máte?

Ano, bylo k tomu mnoho příležitostí. Viděl jsem odhodlání, chuť pomáhat a plnit úkoly nelehké na osobní nepohodlí nebo čas. Stejný přístup měli vojáci ve zdravotnických zařízeních nebo logisté, kteří zajišťovali potřebné věci. Myslím, že nás tato situace stmelila ještě víc do jednoho týmu. Obrovský přínos vidím v tom, že si armáda u civilní veřejnosti upevnila renomé.

A jak to bylo s nasazením aktivní zálohy?

Aktivní záloha je přímou zálohou armády. Jsou součástí armády a je to síla, po které sáheme, když potřebujeme. Při plánování na velitelství ji zahrnujeme v rámci záložních plánů. Jsme na nasazení aktivní zálohy připraveni. Od poloviny července nasadíme záložníky v očkovacím centru O2 universum. Doplní tam profesionální vojáky. Zároveň si prověříme postupy jejich povolávání a nasazení podle nové legislativy přijaté v roce 2016.

Jak dlouho bychom takhle byli schopni fungovat?

Vojáci rotovali ve dvoutýdenních cyklech, a měli tak čas na odpočinek a jiné věci. Tahle zdánlivá banalita je hrozně důležitá pro udržitelnost našich sil. Musíme si ale přiznat, že nasazení je na úkor jiných věcí. Těšila mě chuť a elán našich vojáků jít do nemocnic, zdravotnických zařízení a domů se sociální péčí a obrovská ochota pomáhat. Šlo ale také o další úkoly a práce, které jsme jako armáda zajišťovali a pomáhali přetíženým zdravotníkům. Jsem přesvědčený, že i kdyby naše nasazení bylo trvalé, tak bychom neselhali.

Text: plk. Magdalena Dvořáková, foto: VeOper

Generál Josef Kopecký na kontrole stanoviště
Vojenské policie na kraji obce Litovle.

Příběhy vojáků

Poručík Radek Mareš: dříve na očích, nyní za notebooky

Pracovní režim vojáků a vojaček Čestné stráže a Ústřední hudby AČR se začátkem ložského podzimu zásadně změnil. V rámci pandemie vojáci pomáhali v call centru Chytré karantény, také v nemocnicích a domovech se sociální službou a podíleli se také na výstavbě polní nemocnice v pražských Letňanech. Tam pomáhali s kompletací lůžek a s vykládáním zdravotnického materiálu. Do trasovacích týmů bylo postupně povoláno dvacet vojáků z Čestné stráže, kteří se střídali ve směnách. Na novou práci byli zaškoleni krajskou hygienickou stanicí.

Umění komunikace a empatie

Alfou a omegou pro trasování bylo určité umění komunikace. Příprava možných scénářů je při komunikaci s veřejností zcela zásadní. I když byli vojáci prakticky zaškoleni, první hovory byly náročné. Lidé se báli a často nechápali, proč jim voláme, někdy reagovali velmi podrážděně. „Během hovoru jsme byli vším – psychologem, lékařem, společníkem. Věřím, že naše práce měla po dobu pandemie velký smysl, a to nejen z důvodu trasování potenciálních nakažených, ale hlavně také lidské pomoci. Lidé se nám svěřovali, potřebovali si promluvit, byli odloučení od rodin a někteří z nich měli opravdu těžké osudy,“ popisuje svou zkušenost desátnice Kuldová, která je doteď v kontaktu s paní, již dokázala v těžké situaci pomoci. Lidé se také často doptávají na základní informace o vládních opatřeních, statistikách nemocných i kontaktech na lékaře, lékárny a na otevřené obchody.

Něco nám to dalo

„Naučili jsme se hodně věcí – lépe komunikovat s lidmi, být empatičtější, lépe a efektivněji plánovat svůj profesní a osobní život. Také jsme se navzájem poznali i z jiných stránek, které by

možná zůstaly skryté, nebýt covidu-19,“ popisuje poručík Mareš svůj tým, kterému je od začátku pomocnou rukou a plnou podporou. Protože bez motivace a správného vedení to jednoduše nefunguje. „S celkem osmdesátkou lidí jsme navolali přes 110 tisíc hovorů. Vážím si každého, kdo přidal ruku k dílu v tomhle období. I když jsme pouze seděli u počítače a volali, tak jsem přesvědčen o tom, že jsme tímto mohli pomoci zachránit lidské životy a alespoň částečně naplnit přísahu, kterou jsme složili,“ dodává s důrazem poručík Radek Mareš.

Armáda ČR @ArmadaCR · 13.04.2021

„Snažíme se šířit dobrou náladu a optimismus,“ říká četař David z Přáslavic. Pomáhá na covidovém oddělení zlínské nemocnice. Jeden ze stovek vojáků nasazených po celé republice. „Zdejší personál obdivuju a respektuju. Na tuhle zkušenost nezapomenu.“

Psychologická služba: síla armády není v jejích zbraňích, ale v jejích lidech

Covid-19 výrazně prověřil psychickou odolnost všech – i vojáků, kteří museli při nasazení řešit vypjaté situace spojené s novými úkoly. Zároveň se často potýkali se starostmi v osobních životech. Nejen pro ně proto tady byla Psychologická služba AČR.

„Pomáháme našim vojákům, jejich rodinám a blízkým i veřejnosti. K tomu jsme zřídili čtyři telefonní linky psychologické pomoci, facebookový profil a aktualizovali webové stránky www.psychologove.army.cz určené také pro veřejnost,“ popisuje plukovnice Helena Sováková, náčelnice odboru Operační psychologie Agentury vojenského zdravotnictví.

Psychologové nejenom, že připravovali vojáky na nasazení do zdravotnických a sociálních zařízení, ale vyrazili i do terénu a podporu poskytovali na hraničních přechodech nebo v uzavřených obcích v testovacích centrech. Pomáhali vojákům i civilní veřejnosti. Získané zkušenosti od vybraných útvarů využili v přípravě vojáků před nasazením v další vlně.

Psychologové využívali také často online prostředí, natáčeli instruktážní videa a vytvořili více než čtyři desítky odborných materiálů ke zvládnutí mimořádných událostí a situací. K dispozici je vojákům i na webových stránkách a sociálních sítích.

Text: Jan Charvát a pplk. Marta Mandátová

Plukovník gšt. Patrik Tabaček: kdo dřív přijde, ten dřív bere

SALIS byla v březnu loňského roku nejčastěji skloňovaná zkratka v armádě i mezi civilní veřejností. Rychlou přepravu nedostatkových zdravotnických pomůcek ze zahraničí vyřešila právě alianční strategická přeprava – Strategic Airlift International Solution.

Tohoto programu využil resort obrany pro zabezpečení přepravy zdravotnického materiálu z Číny. Vše muselo proběhnout rychle. Dopravu roušek, respirátorů a ochranných obleků o váze 177 tun zajistily tři lety velkokapacitního letounu AN-124 Ruslan z čínského Šen-čen do Pardubic, které se uskutečnily mezi 19. až 31. březnem. Vše bylo koordinováno v úzké spolupráci armády s Ministerstvem vnitra ČR.

„To, že máme tuto schopnost, je důsledkem dobrého rozhodnutí v minulosti,“ komentuje rychlé využití programu SALIS pro přepravu zdravotnického materiálu plukovník gšt. Patrik Tabaček, náčelník služby vojenské dopravy sekce logistiky MO. „Možnost strategické přepravy většinou využíváme k přesunu většího množství materiálu, například do zahraničních operací. Možnost rychlého a účelného využití leteckých kapacit SALIS potvrdila přínos našeho členství v tomto programu i pro plnění úkolů mimo přímé nasazení vojáků a techniky.“

Program SALIS aktuálně sdružuje devět členských zemí NATO (Belgie, Česká republika, Spolková republika Německo, Francie, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Polsko a Norsko) a je zastřešován

alianční agenturou NSPA. Česká republika je členem od roku 2006. Cílem programu je zajistit členským zemím dostupnost kapacit a prostředků strategické letecké přepravy pro nasazení nadroz-
měrných nákladů a techniky.

Nadrotmistryně Lucie Kaňuková: viděla jsem pacienty v kritickém stavu, proto jsem se rozhodla darovat plazmu

Nadrotmistryně Lucie Kaňuková slouží u 25. protiletadlového raketového pluku ve Strakonici jako zdravotnice. Když pomáhala, stejně jako další vojáci, se zvládnutím pandemie covid-19, sama se touto nemocí nakazila. Aby podpořila léčbu dalších pacientů, darovala v Ústřední vojenské nemocnici v Praze rekonvalescentní plazmu.

Plazma se podává lidem ve vážném stavu, který si vyžádal hospitalizaci. „Při praxi na anesteziologicko-resuscitačním oddělení jsem viděla pacienty v kritickém stavu. Věřím, že to má smysl, a proto chci pomoci,“ vysvětlila nadrotmistryně Kaňuková, proč neváhala s dárcovstvím.

Sama se nakazila, když na podzim testovala lidi na koronavirus v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. „Začalo to bolestí v krku, pak se přidaly bolesti hlavy a dušnost,“ popsala příznaky nemoci, která se jí nevyhnula ani přesto, že používala ochranné pomůcky a dodržovala hygienická opatření.

Zdravotníci se nezastavili

Pomáhala také na jaře, když jako člen armádního mobilního týmu vyjížděla do domovů pro seniory a jiná sociální zařízení, kde odbírala vzorky na covid-19. „Pohybovali jsme se hodiny v ochranném obleku, několikrát denně jsme svlékali použitý a zase oblékali nový oblek, přejížděli jsme z jednoho zařízení do jiného,“ objasnila nadrotmistryně Kaňuková, v čem tato služba byla fyzicky náročná. Ovšem ani činnost u stacionárního odběrového místa, kde působila na podzim, nebyla jednoduchá. Zdravotníci zde testovali od rána do večera.

Sní o práci v polní nemocnici

„Vždycky jsem chtěla pomáhat lidem, aby moje práce měla smysl,“ svěřila se třicetiletá vojákyně. Vystudovala v Hradci Králové na Fakultě vojenského zdravotnictví obor zdravotnický záchranář. „Chtěla jsem dělat něco akčního, aby to nebylo jen sezení v kanceláři, ale práce v terénu. Kromě toho táta je také voják,“ prozradila zdravotnice.

Armáda ČR
@ArmadaCR

Nadrotmistryně Lucie Kaňuková. Rakefačka ze Strakonic je v našem mobilním odběrovém týmu. Při práci se nakazila koronavirem. A rozhodla se darovat plazmu. Protože viděla pacienty v kritickém stavu a ví, že rekonvalescentní plazma může pomoci. #JsmeArmada

Její snem je sloužit u polní nemocnice v Hradci Králové. „Pro mě jako vojáka zdravotníka je to další logický krok, abych získala nové zkušenosti a prohloubila si odborné znalosti,“ objasnila vojákyně a skromně dodala: „Jsem krátce po škole, mám se ještě hodně co učit.“

Armáda ČR
@ArmadaCR

V Bechyni hořelo v panelákovém bytě. Naši kluci byli poblíž a nezaváhali. Kouř se šířil stoupačkami do všech pater. Honza vtrhl do bytu a začal hasit. Lukáš s policisty mezitím oběhl byty a dostali lidi do bezpečí. #JsmeArmada

Armáda ČR
@ArmadaCR

Naši nováčci ve Vyškově. Právě drilují pořadovku. Klidnou neděli. #JsmeArmada #VimeCoUmime

Nadpraporčík Pavel Konvalinka: intenzivní kurzy základní přípravy během pandemie

I během pandemie se nástup nových vojáků do kurzu základní přípravy musel uskutečnit. Budoucí vojáci už kvůli plánovanému nástupu do kurzu dali výpovědi bývalým zaměstnavatelům. Počítali s nástupem a službou u útvarů. Velitelství výcviku – Vojenská akademie musela proto rychle najít řešení.

Původně tříměsíční kurz udělali intenzivním, tedy bez volných víkendů, a zkrátili na polovinu. Prvních čtrnáct dnů pak vojáci měli studium na pokojích, aby dodrželi nutnou preventivní karanténu. Cvičili v menších skupinách po celou dobu výcviku. To kladlo vysoké nároky na vyškovský personál.

Mimořádná preventivní opatření čekala na nováčky už při nástupu do kasáren. Během vstupních lékařských procedur byli budoucí vojáci testováni na covid-19. Nikdo z nováčků tak nesměl do areálu vyškovské základny, dokud neabsolvoval měření teploty, neměl nasazenou roušku a rukavice, nevyplnil dotazník a nepodepsal speciální prohlášení týkající se covidu-19 a nepodrobil se testování na něj. „Tyto speciality je ostatně čekaly i v průběhu výcviku,“ komentoval velitel základní přípravy nadpraporčík Pavel Konvalinka, který dodal, že hned od počátku byl také kladen důraz na organizaci větších rozestupů mezi nováčky.

Nepříjemná, ale potřebná opatření všichni zvládli. Jak instruktoři, kteří se vlastně nastěhovali do kasáren s nováčky a byli s nimi po celou dobu jejich intenzivního výcviku, tak samotní nováčci, jimž asi nejvíce vadila samotka během karantény. „Ta opatření se nám osvědčila. Během těchto kurzů, ať už pro nováčky, budoucí studenty Univerzity obrany nebo záložníky, jsme neměli žádné problémy. Rozhodli jsme se, že kurz základní přípravy ponecháme v tomto režimu i nadále. Je to efektivní v tom, že voják se dostane k jednotce ještě během tříměsíční zkušební lhůty,“ vysvětluje výhody nadpraporčík Konvalinka.

Voják 601. skss: během dovolené jsem pomáhal jako dobrovolník

„Měl jsem spousty nevybrané dovolené a chtěl jsem jako bývalý záchranář pomoci,“ vysvětluje kapitán P. N. z Prostějova důvody svého rozhodnutí pomáhat v době volna v nemocnici Agel Prostějov. „Mám zdravotnické vzdělání – záchranář. A proto jsem pomáhal na oddělení akutního interního příjmu,“ doplňuje kapitán P. N. Postupně v nemocnici začal chybět personál, který se nakazil, takže jej zastupoval a chodil do pravidelných směn celý prosinec, a to včetně svátků. Po dohovoru s velitelem pak už v rámci nasazení armády pokračoval ve službách na pohotovosti nemocnice ještě další měsíc v lednu, dokud se personální stav nemocnice nezlepšil.

Služba v nemocnici pro něj byla osvěžením známých postupů a získáním nových zkušeností o civilní zdravotnické péči. „Jsem osm let z praxe záchranáře, bylo dobré se podívat, co se za tu dobu změnilo. U jednotky zabezpečuji výcvik a seskoky. Pro mě je klíčová záchrana života vojáka. V nemocnici jsem viděl jiný přístup k pacientovi, vnímal jeho potřeby, stud nebo obavy. Seznámil jsem

se s novými postupy při zdravotnických výkonech, jaké jsou nové léky, způsob dokumentace, papírování a podobně.“

Občas ještě do nemocnice zajde pozdravit místní personál. „Je tam skvělý kolektiv. Říkají, že až skončím u armády, mám u nich jisté místo,“ dodává se smíchem. Kapitán P. N. pak ještě sloužil další služby v městské nemocnici v Havířově společně s dalšími vojáky ze 601. skupiny speciálních sil. Jejich medicí pomáhali také například u letecké záchranné služby Praha. Jako první darovali plazmu s protilátkami.

Rotmistři Jakub Vrána a Jan Tureček: pomáhali jsme bývalým kolegům na operačním centru zlínské záchranné služby

Dva vojáci posílili během pandemie operační centrum Zlínského kraje na lince 155. Pomáhají zde jako operátoři. Rotmistři Jakub Vrána a Jan Tureček sice působí na jiných vojenských útvech, ale znají se dobře ze své bývalé práce ještě než vstoupili do armády. Dříve společně působili jako dispečeri záchranné služby. Bývalým kolegům z dispečinku neváhali pomáhat, když měli personální nouzi.

„Jsme vystudovaní zdravotničtí záchranáři. Máme vyšší odbornou školu a praxi v oboru přes tři roky. Můj kolega dokonce pět let,“ vysvětluje rotmistr Vrána, který slouží jako mladší zdravotník na obvazišti u 53. pluku průzkumu a elektronického boje v Opavě. Rotmistr Tureček je zase zdravotníkem na rotě 74. lehkého motorizovaného praporu v Bučovicích.

Oba společně několik týdnů odpovídali na tíšňové telefonáty. „Nejdříve jsme zjistili, zda se něco změnilo od dob, co jsme zde sloužili naposledy. Odpověděli jsme pár cvičných hovorů za dohledu šéfa směny záchranné služby. Pak už jsme fungovali spolu nebo odděleně ve směnách. Doplnujeme týmy tam, kde někdo chybí,“ komentuje své působení rotmistr Vrána. V rámci služby vyhodnocují hovory, zda je třeba vyslat na pomoc záchrannou službu, telefonicky asistují při poskytování první pomoci nebo resuscitace. Vyhodnocují také, zda volaný není nakažený nemocí covid-19 a jaké ochranné pomůcky má mít vyslaný zdravotnický tým.

Rotmistr Vrána vstoupil do armády, protože chtěl změnu, a jak uvedl, přivedl ho k ní kolega Tureček. „Po škole jsem sloužil na jednotce intenzivní péče, po dvou letech jsem přešel právě na dispečink. Mám rád vojenství, řád a chtěl jsem také víc kontaktní práce, nejen

teorii. Takže když jsem slyšel kolegu, že se hlásí do armády, přidal jsem se,“ komentuje. Oba se shodují, že jim vyhovuje možnost dále rozšiřovat své zkušenosti ve zdravotnictví v rámci civilních praxí v nemocnici, ale zároveň být i v terénu s vojáky na výcviku. „Jsem rád, že jsem mohl pomoci bývalým kolegům. Ale svého rozhodnutí vstoupit do armády rozhodně nelituji,“ dodává rotmistr Vrána.

Vozy pražské záchranky v době pandemie řídí také výsadkáři

Od října loňského roku do konce května pomáhalo střídavě pět až deset chrudimských výsadkářů pražské záchrance. Na výjezdové základně Kundratka v Praze 8 pracovali jako řidiči sanitek, kteří převážejí vydezinfikované vozy, jež předtím vezly pacienty s covidem, zpět k výjezdovým skupinám.

„Na Kundratce byla dekontaminace techniky. Protože očista sanitky trvá déle a doplňuje se i materiál, výjezdová skupina mezitím vyráží na základnu v náhradním voze. Naším úkolem je poté, co

je hlavní vozidlo dekontaminováno, ho odvézt. A tak stále dokola, 24 hodin denně. Zkrátíme tak čas čekání na absolutní minimum, protože zátěž výjezdových skupin je vysoká a potřebovali jsme mít vozidla v provozu,“ vysvětluje jeden z výsadkářů.

Volant jako volant

S řízením sanitek vojáci neměli problém, zkušenosti s řízením vojenských aut byly dostačující. Před nasazením navíc byli řádně proškoleni. „Sanitky jsou co do velikosti menší, kratší a nižší než třeba tatra, takže s řízením nemáme problémy. Vozy jsou navíc v automatickém režimu, mají moderní vybavení včetně navigace, což je pro většinu našich řidičů, kteří nebydlí v Praze, velká výhoda,“ srovnával výsadkář. Výsadkáři jezdili se sanitkami ve dvousměnném dvanáctihodinovém provozu. Někdy strávili za volantem i deset hodin v kuse. „Jsme zvyklí z vojenských cvičení, kde se může stát, že řidič jede celou noc. Zvládali jsme to všichni v pohodě. Když jsme byli na misi v Afghánistánu a bylo sedm raketových útoků na základnu, také jsme celou noc nespali,“ shodli se vojáci s úsměvem.

Pomoc pražské záchranné služby nebyla jejich jediným covidovým nasazením. Už od loňského jara prošli několika zdravotnickými zařízeními. „Neviděli jsme přímo utrpení pacientů, v tomto byla naše práce řidiče snadnější. Také jsme nemuseli nosit ochranný oblek.“

Práce, kterou vykonávají v posledních měsících, je jednoznačně obohacující. „Člověk si začne sakra vážit toho, co má. Uvědomí si vlastní zdraví a zdraví svých rodičů a blízkých. Za každé takové nasazení jsem rád, protože je to velká zkušenost. A v neposlední řadě je zajímavé nahlédnout do jiných profesí, jako jsou třeba zdravotníci a záchranáři.“

Statisíce najetých kilometrů po republice

Najeli přes 250 tisíc kilometrů a přepravili více jak 700 tun materiálu. Tolik toho najeli a přepravili během nasazení při pandemii vojáci 14. pluku logistické podpory. Do boje s koronavirem se zapojili hned v prvních dnech po vyhlášení nouzového stavu, kdy je aktivovalo Velitelství pro operace. A jejich nasazení stále neskončilo.

Od začátku úzce spolupracovali s Centrem podpory operací a dalšími podřízenými jednotkami. Zabezpečili vykládku čtyř velkokapacitních letounů An-124 Ruslan a následnou distribuci zdravotnického materiálu a ochranných pomůcek do skladů Správy státních hmotných rezerv. Tento materiál pak rozváželi do nemocnic, domovů se sociální službou a také k jednotkám. Podíleli se na přepravě materiálu i pro polní záložní zdravotnické zařízení v Praze-Letňanech.

Po několika měsících přišla radikální změna. Volanty nákladních automobilů vojáci opustili a místo maskáčů si oblékli ochranné obleky. Kromě zdravotníků z praporečnických obvazů, kteří byli v už v prvních měsících pandemie vyčleněni pro operace OKO nebo Chytrá karanténa, byli totiž počátkem loňského podzimu nasazeni do zdravotnických a sociálních zařízení.

„Pro krizové situace, jako je pandemie koronaviru, má armáda vypracované jasné a konkrétní postupy, podle kterých se v těchto situacích řídí. Proto to pro nás nebyla až tak mimořádná situace,“ vysvětluje velitel 14. pluku logistické podpory plukovník Miroslav Horáček. „V průběhu celého roku zabezpečujeme bojové i podpůrné jednotky logistickým zabezpečením v rámci jejich výcviku.“ Logistici také v pravidelném desetidenním cyklu zajišťovali autobusovou přepravu vojáků na hranice a zpět do jejich mateřských útvarů. Průběžně přepravovali vojáky do

zdravotnických zařízení k vakcinaci. A během operace LOCKDOWN denně vyčleňovali na 130 vojáků k posílení hlídek policie.

Pomoc v nemocnicích

Logisté posílali odběrové týmy působící po celé republice. Pro tento účel vyčleňovali jednak řidiče se zdravotní technikou, ale i zdravotníky. Stovky logistiků se zapojily

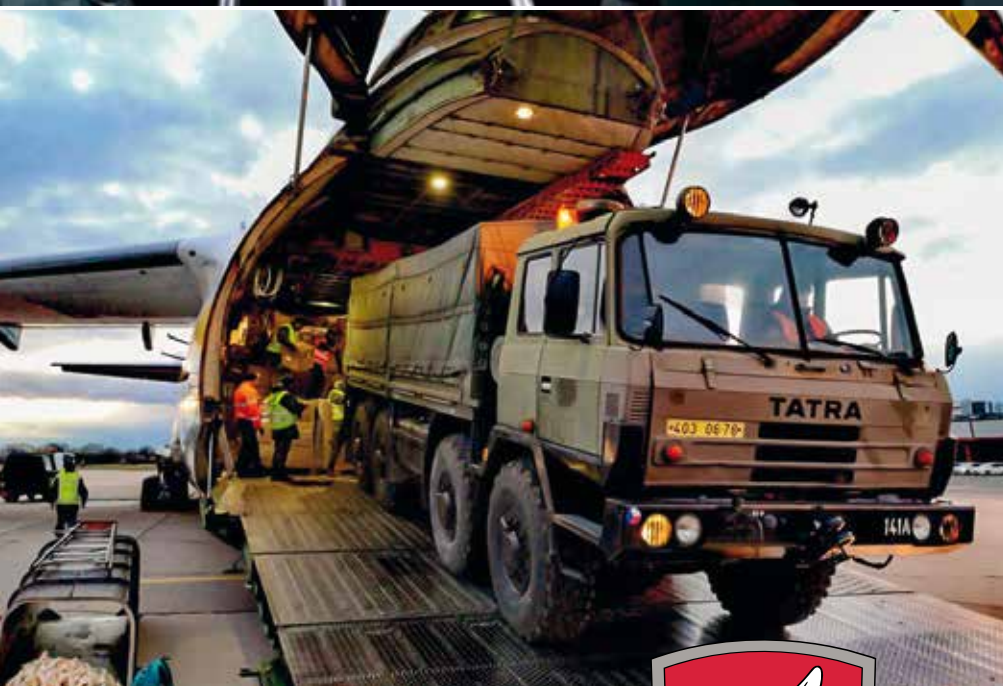
do pomoci v nemocnicích a sociálních zařízeních. Jednalo se o vojáky s rozšířeným kurzem první pomoci (Combat Life Saver, CLS), ale také o řidiče, chemické instruktory, vedoucí praporečky nebo spojaře. Mezi nimi byli i čerství nováčci, kteří se teprve počátkem loňského roku stali vojáky z povolání.

„Jsem obklopen lidmi, kteří vědí, ale hlavně chtějí dělat. Pro mne jako pro velitele je

Vykládku ochranných pomůcek zabezpečovali příslušníci 14. logistického pluku a Centra podpory operací.

cenné to, že když dostanou úkol, snaží se být kreativní. Nečekají na to, aby splnili jen to, co se jim řekne, ale uplatní i své nápady," dodává plukovník Horáček. „Naši vojáci fungují jako jeden tým, na sto procent.“

Text a foto: kpt. Helena Řebíčková, 14. plogp

Maskáče vyměnili za ochranné obleky

Od října loňského roku až do současnosti pomáhá více než pět set logistiků z Pardubic, Klatov a Lipníku nad Bečvou v řadě zdravotnických a sociálních zařízení napříč celou republikou. Když v domově pro seniory v Poděbradech nastoupila skupina logistiků velitelské roty 14. pluku logistické podpory na svoji první službu, čekal je nelehký úkol. Místo za volantem vojenské Tatry vojáci vyměnili za péči o nemocné spoluobčany. Většina z nich ani netušila, jak jim čas strávený domově pro seniory rozšíří obzory a změni životní priority. „Po celou dobu, co jsem se pohyboval mezi těmi hodně nemocnými klienty domova, jsem přemýšlel nad tím, jak si nevážíme běžných věcí. Uvědomoval jsem si také to, jak se člověk může lehce dostat na druhou stranu a bude také potřebovat něčí pomoc. Nic není samozřejmost," popisuje své pocity a zkušenosti nadrotmistr Tomáš S.

„Je přinejmenším obdivuhodné, jak naši vojáci neváhají obětovat svůj čas, své pohodlí a chtějí pomáhat druhým lidem. Z pohledu vojáka, který není zdravotník ani lékař, je mu něco málo přes 18 let, to je rozhodně zkušenost, která mu změni pohled na život," chválí vojáky, kteří pomáhali, praporčík Robert Švejda, vrchní praporčík 141. zásobovacího praporu a zastupující vrchní praporčík 14. pluku logistické podpory.

Psychika dostává na frak

V Krajské nemocnici Zlín působil také nadrotmistr Tomáš M. „Můj nejsilnější zážitek? Během služby jsem byl u pacienta, který měl zástavu srdce. Lékař jej díky resuscitaci nahodil. To byl neskutečný a neopakovatelný zážitek. Bohužel, pán za tři dny umřel. Z toho mi je pořádku smutno. Ze začátku jsem tam viděl pořádku mého tatku. Pak si zvykneš, otupíš, nechceš si to připouštět a brát to osobně, ale psychika dostává na frak.“

Na chvíli se odmlčí a pak vypráví, jak měl na starosti jednoho dědečka. Na ruce měl vyteváno JAWA. Nemohl vůbec mluvit, protože dýchal s pomocí přístroje. Ale chtěl si povídat, tak mu psal na velký papír. „Ty jejich životní příběhy se až bojíš poslouchat... Bolí to, když pak odejdou," říká Tomáš M.

„Působení našich vojáků se lišilo s ohledem na jejich profesní zaměření. Naši zdravotníci z praporečního obvodu zastávali mnohdy práci chybějícího personálu v nemocnicích. Podobně jsou na tom vojáci, kteří absolvovali vojenský zdravotnický kurz CLS," popisuje činnost vojáků z Lipníku nad Bečvou velitel 143. zásobovacího praporu podplukovník Pavel Chronek.

Mnozí vojáci se k výpomoci v nemocnicích hlásili dobrovolně a opakovaně. V pomoci druhým někteří z nich nacházejí smysl života a dokonce přemýšlí o práci ve zdravotnictví po ukončení své vojenské kariéry.

Text: kpt. Helena Řebíčková a rtm. Petra Nováková

Příběhy zdravotníků

Hlavní úkol: být připraven

Vypuknutí pandemie covid-19 ovlivnilo příslušníky Agentury vojenského zdravotnictví ještě dříve, než byl oficiálně potvrzen výskyt této nákazy na území České republiky. Po prvních zprávách o výskytu neznámého viru v čínském Wu-Chanu zpozorněli příslušníci Vojenského zdravotního ústavu a Odboru biologické ochrany Těchonín. Byl to pro ně signál, že se něco v jejich světě nebezpečných nákaz děje.

V minulosti pravidelně opakovali, že není otázkou zda, ale kdy se u nás nějaká nebezpečná nákaza objeví. To je určitě hlavní důvod, proč se byli schopni okamžitě zapojit do vědeckého boje s touto novou hrozbou.

Příslušníci Agentury vojenského zdravotnictví, kteří jsou součástí polních nemocnic a dalších vojenských zdravotnických zařízení,

také na nic nečekali. V té době ještě nevěděli, že před sebou mají rok v první linii. Více jak 160 lékařů, přes 350 sester a desítky dalších zdravotníků pracovali v 36 nemocnicích a dalších zdravotnických zařízeních Ministerstva obrany a Armády České republiky, ve 49 nemocnicích, klinikách, lékárnách napříč republikou a na pracovištích Záchrané zdravotnické služby všech 14 krajů.

Dál zůstali na svých stážových pracovištích a čelili pandemii. Řada z nich prošla speciálním výcvikem ve specializované infekční nemocnici Těchonín, a tak začali své kolegy školit v používání ochranných pomůcek či v činnostech nutných k zamezení šíření vysoce nebezpečné nákazy.

Major MUDr. Rudolf Beňo: Těchonín rozhodně nestál stranou

Do roku 2020 byli příslušníci Odboru biologické ochrany Vojenského zdravotního ústavu (OBO) Těchonín jedni z mála, kteří se soustavně připravovali na možný výskyt vysoce nebezpečných nákaz na území republiky. Měli vypracované postupy na používání ochranných pomůcek, zúčastňovali se mezinárodních cvičení s pandemickým scénářem.

Kromě nácviků péče o pacienty v podmínkách BSL 4 (Biological Safety Level 4) si zaměstnanci udržují kvalifikaci působením v civilních zdravotnických zařízeních po celé republice, prochází pravidelným vojenským výcvikem a bezpečnostními prověrkami. Dne 1. března 2020 byly potvrzeny první případy výskytu onemocnění covid-19 v České republice. Největším přínosem specialistů byla znalost používání ochranných pomůcek a organizace pracoviště při poskytování péče v ochranném oděvu. O tuto znalost se rychle začali dělit s civilním sektorem.

Své znalosti předávali příslušníci OBO Těchonín i na Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu práce a sociálních věcí. „Sdílení informací se přeneslo i do online světa a tisíce lidí ze sociálních zařízení sledovalo webináře věnované problematice s možností konzultovat své konkrétní problémy. Těchonín v období pandemie rozhodně nestál stranou,“ řekl major MUDr. Rudolf.

Major Petr Pajer: testovali jsme pacienty i vodu na mutace viru

Odborníci Vojenského zdravotního ústavu (VZÚ) se podíleli na testování pacientů, vypracováním metodiky na testování rekonvalescentní plazmy nebo monitorování nebezpečných mutací viru. Vojenské laboratoře zkrátka hrály ve zvládnutí pandemie velice důležitou roli, stejně jako vytvořená komplexní síť spolupracovníků v civilní sféře.

Například v březnu a v dubnu 2020 ještě chyběly zkušenosti s novým virem i testovací a odběrové sady. Rychle se vyprodaly zásoby spotřebního materiálu, narychlo sestavované detekční sady byly zhusta kontaminovány už ve výrobě. V té době měly laboratoře VZÚ na základě varování Světové zdravotnické organizace již měsíc připravené detekční kity pro SARS-CoV-2 před prvním potvrzeným případem v ČR. V případě, že by byly dlouhodobě nedostupné PCR sady, byl navíc vyvinut záložní postup alternativní detekce viru. V současnosti se laboratoře VZÚ podílejí na vývoji kapesní verze přístroje pro tuto testovací metodiku.

Armáda ČR

Posilujeme kapacitu odběrového místa v Ústřední vojenské nemocnici. Přivezli jsme kontejnery pro CT vyšetření a laboratorní kontejner. Usilovně stavíme, v sobotu startujeme.

Analýza odpadních vod

Podle nařízení EU je povinností členských zemí monitorovat a měřit úroveň výskytu virových sekvencí v odpadních vodách. Tyto údaje indikují kinetiku epidemické situace a předcházejí epidemický stav ve společnosti zhruba o jeden týden, jsou tedy významné pro systém včasného varování při nárůstu počtu případů. VZÚ se na řešení podílí ve spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou a Státním zdravotním ústavem. Výhodou oproti běžnému testování je především včasnost detekce, kdy je vir nakaženým vylučován dříve, než nakažený přichází k samotnému testování, a také objektivita (vylučování není možné „oklamat“ na rozdíl od testů a nutnosti karantény). Tato metodika umožňuje včasné odhalení nástupu dalších potenciálních vln epidemie.

OPERACE „HRANICE PODPORA IZS“

Úkol: Kontrola bývalých hraničních přechodů ČR, společný úkol příslušníků IZS a AČR

Nasazení: 84 vojáků, 11 vozidel a 10 kontejnerů

Termín: 10. března – 17. března 2020

MOBILNÍ ODBĚROVÉ TÝMY

Úkol: Zabezpečení hromadných odběrů vzorků k testování na nemoc covid-19

Nasazení: 14 týmů, 28 zdravotníků

Termín: březen 2020 – dosud

CALL CENTRA

Úkol: Podpora KHS v navolávání rizikových kontaktů

Nasazení: až 200 vojáků (čtyři call centra – Tábor, Ruzyně, Opava, Prostějov)

Termín: březen 2020 – dosud

ZAPOJENÍ ODBORU BIOLOGICKÉ OCHRANY TĚCHONÍN

Úkol: Odborná pomoc v civilních zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb a pomoc s plynulým chodem laboratoře ÚVN Praha

Nasazení: 2020 – dosud

Termín: 12. března 2020 – dosud

OPERACE „KOMUNIKACE“

Úkol: Podpora operační komunikace a včasného informování o působení armády v operacích.

Nasazení: až 21 příslušníků kybernetických sil a informačních operací (KySIO)

Termín: 12. března 2020 – dosud

OPERACE „LITOVEL“

Úkol: Nasazení vojenské lékařské ambulantní péče a Vojenské policie k zajištění prostoru epidemií zasažených obcí Litovel a Uničov

Nasazení: denně 95 osob a 49 kusů techniky

Termín: 19. března – 6. dubna 2020

OPERACE „OKO“

Úkol: Dočasná ochrana hranic ČR s okolními státy, společný úkol AČR ve smíšených hlídkách s příslušníky Policie ČR

Nasazení: 9 074 vojáků a 1 171 kusů vojenské techniky

Termín: 16. března – 12. června 2020

OPERACE „KOMPLEXNÍ PODPORA“

Úkol: Logistická podpora nasazeným jednotkám armády, integrovaného záchranného systému, Státní správě hmotných rezerv a místním samosprávám

Nasazení: 400 osob a téměř 500 kusů techniky

Termín: 18. března – 15. června 2020

OPERACE „TRIAGE I.“

Úkol: Posílení odběrových míst, provedení odběrů ve vojenských zařízeních a nasazení k podpoře plnění úkolů triáže (třídění pacientů) v ÚVN Praha

Nasazení: 8 osob

Termín: 20. dubna – 3. května 2020

OPERACE „TRIAGE II.“

Úkol: Podpora plnění úkolů triáže ve Vojenské nemocnici Olomouc

Nasazení: 6 osob

Termín: 4. května – 13. května 2020

OPERACE „ASISTENCE I.“

Úkol: Asistence vojáků v krajských sociálních zařízeních a vykonávání pomocných prací

Nasazení: 50 týmů asistence a 20 týmů dezinfekce (360 osob)

Termín: 7. dubna – 15. června 2020

OPERACE „CHYTRÁ KARANTÉNA“

Úkol: Odborná podpora Ministerstvu zdravotnictví, vytvoření meziresortního místa velení Centrálního řídicího týmu Chytré karantény

Nasazení: permanentně 68 vojáků, průběžně až 500 vojáků v souvisejících úkolech

Termín: od 23. června 2020 – dosud

2020

březen

duben

červen

LITOVEL – 19. 3. – 6. 4. 2020

OKO – 16. 3. – 12. 6. 2020

KOMPLEXNÍ PODPORA – 18. 3. – 15. 6. 2020

HRANICE PODPORA IZS – 10. – 17. 3. 2020

MOBILNÍ ODBĚROVÉ TÝMY – od března 2020 – až dosud

CALL CENTRA – od března 2020 až dosud

ZAPOJENÍ ODBORU BIOLOGICKÉ OCHRANY TĚCHONÍN – 12. 3. 2020 – dosud

KOMUNIKACE – 12. 3. 2020 – dosud

TRIAGE I. – 20. 4. – 3. 5. 2020

TRIAGE II. – 4. – 13. 5. 2020

ASISTENCE I. – 7. 4. – 15. 6. 2020

Přehled nasazení armády

během pandemie od 12. 3. 2020 do 15. 6. 2021

OPERACE „VOLBY“

Úkol: Zabezpečení zvláštního způsobu voleb do zastupitelstev krajů a Senátu v 76 okresech a ve třech volebních okrscích
Nasazení: 2 092 vojáků
Termín: 30. září – 10. října 2020

OPERACE „POLNÍ ZÁLOŽNÍ ZDRAVOTNICKÉ ZAŘÍZENÍ“

Úkol: Výstavba a provoz polního záložního zdravotnického zařízení v areálu PVA Praha-Letňany
Nasazení: výstavba – 70 vojáků a 81 vozidel, 49 standardizovaných kontejnerů ISO a 340 tun materiálu, aktivace – 248 vojáků
Termín: 18. – 25. října 2020, v pohotovosti do 19. února 2021

NASAZENÍ ZAHRANIČNÍCH LÉKAŘŮ

Úkol: Nasazení vojenských zdravotníků ze zemí Evropské unie a NATO
Nasazení: Lékaři (12 – USA, 6 – Velká Británie, 2 – Německo a 1 – Francie) byli nasazení ve vojenských nemocnicích Praha, Brno a Olomouc
Termín: 30. října – 6. prosince 2020

OPERACE „ASISTENCE II.“

Úkol: Asistence vojáků v krajských sociálních zařízeních a vykonávání pomocných prací
Nasazení: K 31. 3. 2021 3 792 vojáků ve 149 zařízeních
Termín: 8. října 2020 – 31. května 2021

OPERACE „CLS“

Úkol: Vyčlenění 400 vojáků s kurzem Combat Life Saver na pomocné práce ve zdravotnictví
Nasazení: v 64 nemocnicích se vystřídal 920 vojáků a 38 kusů techniky
Termín: 18. listopadu 2020 – 21. února 2021

OPERACE „PODPORA AOC“

Úkol: Podpora antigenních odběrových center ve stacionárních nemocnicích
Nasazení: 98 vojáků s kurzem CLS v 41 nemocnicích (k 30. 4. 2021)
Termín: 18. prosince 2020 – dosud

OPERACE „PODPORA“

Úkol: Kontrola dodržování usnesení vlády č. 134/2021 ze dne 14. února 2021, kterým se omezuje volný pohyb ve vybraných okresech ČR
Nasazení: 64 VP (40 VeVP Tábor a 24 VeVP Olomouc) a 32 vozidel
Termín: 19. února – 28. února 2021

OPERACE „LOCKDOWN“

Úkol: Posílení Policie ČR při kontrole a prosazování omezení pohybu občanů ČR na stacionárních kontrolních stanovištích a posílení mobilních hlídek Policie ČR
Nasazení: 8 984 vojáků
Termín: 1. března – 11. dubna 2021

OPERACE „MODERNA“

Úkol: Očkování vybraných 2 500 vojáků předurčených k zabezpečení chodu zdravotnických a sociálních zařízení a zabezpečení chodu klíčové infrastruktury ČR/AČR
Termín: 22. března – 28. dubna 2021

OPERACE „VAKCINACE“

Úkol: Vybudování Národního očkovacího centra O2 universum a zabezpečení asistenční služby a částečně zabezpečení zdravotních služeb
Nasazení: výstavba – 70 vojáků, provoz 250 vojáků, 70 v jedné rotaci
Termín: 9. dubna – 4. května 2021, provoz 4. května – dosud
Nasazení aktivní zálohy: 14. července – 15. srpna 2021

2021

září — — — — — listopad — — — — — únor — — — — — červen

VOLBY – 30. 9. – 10. 10. 2020

POLNÍ NEMOCNICE – 18. – 25. 10. 2020

ZAHRANIČNÍ LÉKAŘI – 30. 10. – 6. 12. 2021

ASISTENCE II. – 8. 10. 2020 – 31. 5. 2021

CLS – 18. 11. 2020 – 21. 2. 2021

PODPORA AOC – 18. 12. 2020 – dosud

CHYTRÁ KARANTÉNA – 23. 6. 2020 – 30. 9. 2021

PODPORA – 19. 2. – 28. 2. 2021

LOCKDOWN – 1. 3. – 11. 4. 2021

MODERNA – 22. 3. – 28. 4. 2021

VAKCINACE – 4. 5. 2021 – dosud

**CENTRÁLNÍ
ŘÍDÍCÍ TÝM
COVID-19**

Jsme armáda bojovníků, ale i odborníků

„Ověřili jsme si, že řešení krize bez centrálního řízení prostě nemůže fungovat,” říká generálmajor Petr Procházka, který je od března loňského roku z pověření velitelem armádního týmu, který má za úkol podporu Ministerstva zdravotnictví ČR v řešení pandemie nemoci covid-19. Přečtěte si v rozhovoru s ním o tom, jak důležité je mít včas informace a jestli radši jet znova na zahraniční operaci nebo řešit podobný úkol.

Jaký byl váš úkol na začátku pandemie a jaký je nyní? Změnil se za rok a půl?

Na počátku pandemie bylo naším úkolem vytvořit centrální řídicí tým (ČŘT) projektu tzv. Chytré karantény. Původním cílem ČŘT bylo nastavit procesy spolupráce na úrovni systému krizového řízení mezi jednotlivými složkami, které se podílely a stále podílejí na řešení aktuální epidemické situace. Těmito složkami jsou nejen Ministerstvo zdravotnictví, ale i laboratoře, odběrová místa, krajské hygienické stanice, nemocnice apod. Úkoly se samozřejmě měnily v průběhu času podle vývoje epidemie a možností jejího řešení. Od managementu odběrových míst a laboratoří, přes vytváření dispečinku lůžkové péče, až po organizaci očkování, která je momentálně hlavní náplní práce našeho týmu.

Představte váš tým...

Mandát vládního nařízení nám umožnil vyčlenit pro ČŘT až 68 vojáků. V prvních týdnech bylo do projektu Chytré karantény zapojeno okolo 120 lidí s různou specializací, kteří nepřetržitě rotovali ve třech směnech. Armádu v ČŘT reprezentovali zástupci Generálního štábu, sekce vojenského zdravotnictví, 53. pluku průzkumu a elektronického boje, vývojáři sekce komunikačních a informačních systémů

nebo vojáci kybernetických sil a informačních operací. Součástí týmu však byli i zástupci Národní agentury pro komunikační a informační technologie (NAKIT), Policie ČR a Hasičského záchranného sboru a další odborníci zejména z oblasti zdravotnictví. Pro fungování ČŘT bylo vyčleněno celé jedno patro budovy v areálu kasáren Ruzyně.

V červenci loňského roku se náš tým přesunul přímo na Ministerstvo zdravotnictví, kde jsme úzce spolupracovali s lidmi z ministerstva s cílem předat již vybudovaný systém a zkušenosti z prvních měsíců řešení pandemie. Na základě tohoto propojení byl ČŘT přejmenován na Integrovaný ČŘT (ICŘT). Dnes jsme řídicí výbor s dvaceti pěti lidmi a jsme zpět na Ruzyni v pár kancelářích. Na Ministerstvu zdravotnictví zůstal pouze dispečink očkování. Snížení počtu osob v týmu bylo umožněno zejména díky významné elektronizaci systému řízení epidemické situace, jehož se nám za patnáct měsíců podařilo dosáhnout.

Dvě nejvýraznější osoby týmu jste vy a plukovník Šnajdárek. Jak máte rozdělené funkce?

Ty jsou jasně dané. Já reprezentuji Armádu České republiky v ICŘT a podílím se na jeho řízení a koordinaci. Petr byl a je hlavním

systémovým tvůrcem. Podílel se na vytváření nových IT nástrojů a upgradu těch starých, organizoval jejich propojení a umožnil tak vytvořit komplexní elektronický systém, který je základem řešení epidemické situace.

Mohl byste popsat tento elektronický systém?

Pro činnosti ČŘT se okamžitě po jejím zahájení ukázala jako zcela zásadní potřeba včasného získávání potřebných informací, koordinace jejich toku mezi zapojenými složkami systému a zejména jejich vyhodnocování. Vývojáři 53. pluku proto vytvořili takzvanou Covid Form Application (CFA), která aktuálně představuje základní softwarový produkt pro sběr a zpracovávání potřebných dat ze všech zapojených složek, tedy z laboratoří, odběrových míst, očkovacích míst nebo krajských hygienických stanic.

Hned potom jsme vytvořili Dashboard, který slouží k přehledné vizualizaci všech sledovaných informací. Vybraná data z CFA, ale i z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) jsou zobrazována ve formě grafů a map, které po roce pandemie již zná celá veřejnost.

Významným produktem ČŘT ve spolupráci s ÚZIS je také elektronická žádanka, kterou

dnes již všichni vnímají jako samozřejmost a bez které by celý systém testování nemohl fungovat. Dokážete si představit, že byste si museli pro žádanku k vyšetření opět osobně zajít ke svému lékaři?

Jakmile se začala epidemická situace zhoršovat, narůstal tlak na další elektronizaci systému a jeho zefektivnění a také automatizaci. Původně bylo třeba pro získání potřebných informací všechny laboratoře, odběrová místa, ale i krajské hygienické stanice dennodenně obvolávat. Dnes je naprostá většina těchto informací sdružována a vyhodnocována automaticky, bez lidí.

Vedle již zmíněných elektronických nástrojů vznikaly zejména ve spolupráci s odborníky z NAKIT a s dalšími civilními vývojáři i další systémy a elektronické produkty sloužící k vyhledávání rizikových kontaktů, k rezervaci vyšetření na odběrovém místě nebo k registraci k očkování.

Byla armáda v ČŘT zapojena i jinak?

Pro podporu celého systému s využitím všech zmiňovaných IT nástrojů bylo vytvořeno několik dispečinků, do kterých byli zapojeni primárně studenti a čerství absolventi Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany, poté i vojáci z jiných útvarů. Jako první vznikl

dispečink pro odběrová místa a laboratoře, který sloužil ke koordinaci odebraných vzorků, aby nedocházelo k jejich kumulaci v laboratořích. Na podzim byl vytvořen národní dispečink lůžkové péče. Jako poslední vznikl dispečink pro očkování. Jelikož jsme potřebovali více lidí, byla ve spolupráci s Českým červeným křížem vytvořena takzvaná materiální a personální burza. Zde jsme podle potřeby dokázali najít dobrovolníky, kteří pak pomáhali na různých dispečincích.

Vedle dispečinků vytvořila armáda také call centra k podpoře krajských hygienických stanic při dohledávání rizikových kontaktů nakažených osob. V call centrech bylo zapojeno přes dvě stě vojáků, kteří byli vyškoleni k provádění epidemiologického šetření, tzv. trasování. Celkem čtyři centra vznikla pod vedením 53. pluku průzkumu a elektronického boje, a to přímo v Opavě, poté v Táboře, Prostějově a Lipníku. Další centrum vzniklo na Ruzyni pod vedením Posádkového velitelství Praha. Důležité je také zmínit, že armáda v celém systému sehrála roli krizového manažera, což byl asi nejdůležitější úkol. Z úrovně ICRT bylo potřeba všem zúčastněným aktérům vysvětlit nutnost a význam centrálního řízení, které do té doby v rámci zdravotnictví neexistovalo. V armádě jsme na takový způsob fungování

zvyklí a bereme jej jako samozřejmost, pro všechny ostatní se však jednalo o něco zcela nového a chvíli trvalo, než pochopili jeho potřebu. Aby centrální řízení mohlo fungovat, bylo a stále je potřeba pravidelně se všemi komunikovat. Denně trávíme hodiny online jednáním s Ministerstvem zdravotnictví, očkovacími místy, hejtmany, řediteli krajských hygienických stanic apod., což je velmi náročné. Pro snazší spolupráci jsme dokonce osobně navštívili všechny krajské hygienické stanice. Sladění postupů a přístupu s centrálním řízením bylo velmi náročné, ale myslím, že to nakonec všichni pochopili. Důležitá je také zpětná vazba z úrovně ICRT všem „spolubojovníkům“, takzvaný Reach Back, která tu do té doby nebyla.

Díky propojení všech aktérů, vytvořeným IT nástrojům, dispečinkům a také díky včasnému sběru informací se podařilo zabránit zhroucení zdravotního systému. Znali jsme kapacity nemocnic, počet volných lůžek i aktuální počet hospitalizovaných pacientů. Díky tomu bylo možné v případě zahlcení nemocnice pacienty převážet do nemocnic s volnou kapacitou.

Integrovaný centrální řídicí tým Chytré karantény od června loňského roku pracoval na Ministerstvu zdravotnictví.

Několikrát jste zmínil očkování. Jakým způsobem je armáda zapojena do očkování?

Očkování byl poslední úkol, který jsme obdrželi na přímou žádost tehdejšího ministra zdravotnictví Blatného, a to i přesto, že není přímo spojen s Chytrou karanténou. Bylo však nutné to udělat, protože bez očkování se z pandemie nedostaneme. No, a tak jsme s ostatními specialisty z ICRT a Ministerstva zdravotnictví sedli a doslova za pár dní – ovšem velmi intenzivních – jsme vymysleli celou strategii očkování, postupy registrací a rezervací, až po činnosti na očkovacích místech.

Jak dlouho ještě budete plnit úkoly v rámci ICRT a co vás ještě čeká?

Dnes jsme již ve fázi, kdy je systém maximálně elektronizován a lze jej předat Ministerstvu zdravotnictví. K tomu momentálně zpracováváme metodické pokyny. V rámci IT nástrojů bude třeba ještě provést některé aktualizace, zejména v objednávkových systémech a pak také těch epidemiologických. Kromě všeho již zmíněného se podílíme také na digitalizaci tzv. green pasu, aby lidé mohli pohodlně a bezpečně znova cestovat.

Nařízení vlády, kterým jsme byli vyčleněni na pomoc Ministerstvu zdravotnictví, platilo do konce června tohoto roku. Po tomto datu bude předávání činnosti ICRT Ministerstvu zdravotnictví pokračovat v rámci meziresortní dohody, což by mělo trvat asi do září letošního roku. Pak by mělo Ministerstvo zdravotnictví řídit celý systém samostatně.

Jaké byly pro vás nejdůležitější momenty za poslední rok a půl?

Vedle nástupu do projektu Chytré karantény jich bylo několik. Ten další důležitý moment se udál 23. července loňského roku, kdy jsme byli

znovu povoláni a kdy vznikla idea dispečinku lůžkové péče. Tehdy armáda vytvořila nejen metodiku řízení, ale také poskytla lidi, kteří se dělali nepřetržitě na telefonech. Dalším takovým momentem byl 23. prosinec, kdy jsme dostali úkol spolupodílet se na plánování plošného očkování. Poté jsme si trochu odpočinuli, připomněli si, že jsou Vánoce a vrátili jsme se na Ruzyni, abychom 4. ledna předložili plán, který jsme společně vytvořili za osmačtyřicet hodin. Další moment byl jen o deset dnů později. Jednalo se o spuštění Centrálního rezervačního systému. Ten pátek nikdy nezapomenu. Systém spadl, protože se do něj najednou přihlásily stovky tisíc lidí a přetížil se. Museli jsme ihned povolat naše specialisty z Lipníka jako technickou podporu, aby to dali do pořádku.

Spolupracujete a koordinujete obrovské množství lidí a úkolů, zároveň ale pracujete poměrně dlouho ve velmi malém týmu lidí. Co ponorka?

Ponorka mezi námi nebyla. S většinou se známe dlouho a s plukovníkem Šnajdárkem jsme spolu byli i na zahraniční misi. Pravdou ale je, že jsme v jeden moment požádali o pomoc psychology, aby pomohli našim vojákům na dispečinku. Byli to hlavně na začátku velmi mladí vojáci, například medicí z Univerzity obrany, kteří se museli vypořádat s různými občas velmi nepříjemnými telefonáty. Potřebovali poradit, jak se chovat k volajícím lidem, kteří byli rozčilení, protože byli označeni jako rizikový kontakt a měli jít do karantény. Ne každý to nesl s rozvahou. Lidé také volali na infolinky a potřebovali pouze uklidnit. Důležité bylo také nastavení psychohygieny. Dispečeri mají opravdu náročnou práci. Obecně vzato ale pro náš celý tým přicházely nové a nové úkoly, takže jsme ani neměli čas si lézt na nervy.

Z pohledu celé vaší dosavadní vojenské kariéry patří k tomuto úkolu nějaké „nej“... například nejdelší, nejtěžší, nejsložitější?

Určitě radši pojedu znova do zahraniční operace než tento úkol opakovat. Bylo to velmi psychicky náročné, jinak než služba na misi. Nejtěžší byla ta prozatímnost. Když jedete na zahraniční operaci, víte, na jak dlouho. Celou dobu jsme budovali za pochodu. Efekt některé práce se dostavil za delší dobu, než jsme očekávali. Nebo nebyl takový, jaký jsme očekávali. Prostě zasáhl lidský faktor. Byla to ale pro nás všechny myslím obrovská lekce, na jejíchž zkušenostech by měl být postaven nový krizový systém pro další zdravotní hrozby či jiné podobné situace.

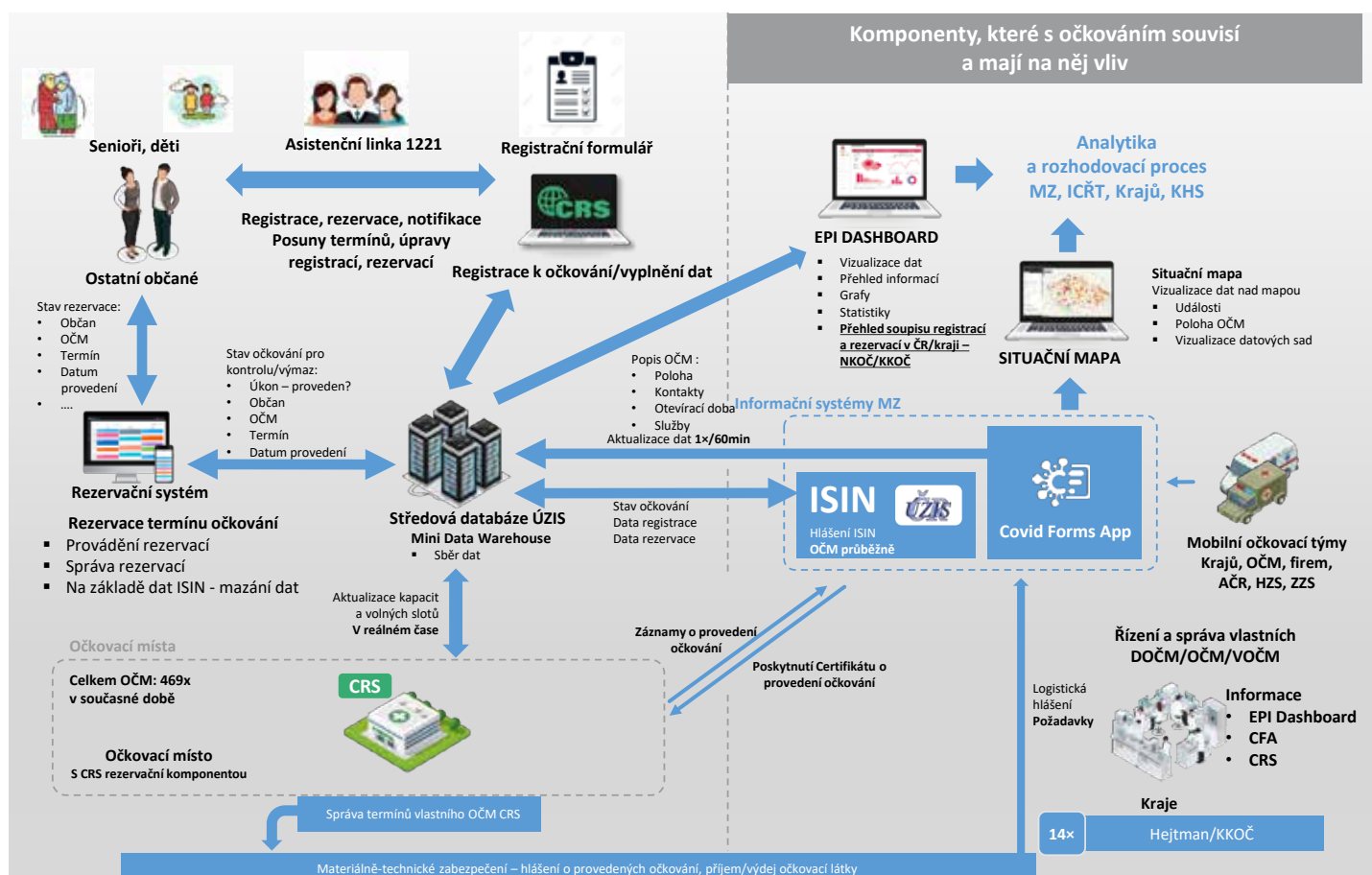
Má zkušenost s ICRT nějakou přidanou hodnotu pro AČR? Co vám dala?

Ověřili jsme si, že řešení krize bez centrálního řízení prostě nemůže fungovat. Pro mě to je potvrzení, že jsme armáda nejenom bojovníků, ale také odborníků, kteří dokážou věci vytvářet, dohlížet na jejich provoz a dál je vyvíjet podle potřeby. Určitě mi tato zkušenost dala pocit smysluplnosti. Armáda při řešení pandemie rozhodně sehrála klíčovou roli a významně přispěla k elektronizaci českého zdravotnictví. Dalším zjištěním bylo, že je nutná aktualizace stávajících zákonů, zejména v rámci přípravy na další podobné krize, jelikož správně nastavená legislativa je nezbytná nejen pro řešení krize samotné, ale i jejích následků, a to ať se jedná o pandemii nebo živelní pohromu. Myslím, že jsme se poučili všichni a z toho všeho, co jsme se naučili, bychom měli vycházet při tvorbě nového krizového aparátu státu.

Text: plk. Magdalena Dvořáková, foto: archiv MZ ČR

Pandemie uspíšila elektronizaci zdravotnictví

Během pandemie vzniklo hned několik IT nástrojů nezbytných k řešení krizové situace. Tyto nástroje armáda sama vytvořila anebo se spolupodílela na jejich vývoji. Vytvářel je tým kolem plukovníka Petra Šnajdárka, který tvořili vojáci z 53. pluku průzkumu a elektronického boje, z Centra nasaditelných systémů v Lipníku nad Bečvou, ze sekce plánování schopností a sekce vojenského zdravotnictví.

„Všechno to začalo urgentní potřebou rychle získat a zpracovat data z různých míst,“ komentuje důvod vzniku první z aplikací plukovník Šnajdárek. S narůstající potřebou testování na počátku pandemie bylo nutné evidovat všechny odebrané vzorky a distribuovat je do laboratoří s volnou kapacitou, aby nedocházelo k jejich hromadění na jednom místě a lidé měli výsledky co nejdříve. Aby i epidemiologové znali včas výsledky testování, a mohli tak okamžitě dohledávat kontakty pozitivně testovaných osob s cílem předejít dalšímu šíření nákazy, vznikla potřeba vytvoření jednotné elektronické žádanky v rámci Informačního systému infekční nemoci (ISIN). Díky e-žádance se výsledky ihned zobrazují i v systému, který byl speciálně vytvořen pro tzv. trasování na hygienických stanicích. S narůstajícím počtem případů přibyl i požadavek na řešení logistického zabezpečení a sledování distribuce materiálu. Nakonec bylo potřeba vyřešit celý systém očkování. Vývoj epidemické situace a požadavky epidemiologů, zdravotníků, analytiků, ale i občanů postupně určovaly potřeby údržby a rozvoje již existujících IT nástrojů.

Základní IT nástroje

Prvním z produktů, které tým vyvinul, je systém Covid Forms Application (CFA). Shromažďují se v něm potřebná data z laboratoří, odběrných a očkovačích míst a současně slouží jako logistický nástroj, a to i pro distribuci vakcín praktickým lékařům. Především je ale nástrojem epidemiologickým. Hygienické stanice touto cestou hlásí neobvyklé nebo rizikové události, na které je potřeba se zaměřit, a dohromady s ostatními zmíněnými daty pak vše slouží jako podklad Ministerstvu zdravotnictví pro tvorbu protiepidemických opatření platných pro celou ČR.

Dalším IT nástrojem, na jehož vývoji se armádní tým podílel, je Dashboard. V něm jsou všechna zmíněná data (z laboratoří, odběrných míst, call center apod.) vizualizována ve formě map, grafů či tabulek. Výstupy z Dashboardu jsou zásadní nejen pro analýzu, ale slouží i pro krizový management krajů, Ústřední krizový štáb, vládu a premiéra. Stejně jako Dashboard byl vytvořen Národní dispečink lůžkové péče, který propojoval veškerá lůžková zařízení a byl jedním ze základních nástrojů pro realizaci pozemních a leteckých přesunů pacientů v rámci ČR.

Pro online přehled o epidemické situaci, konkrétně o počtu nových případů, ale zejména pro potřeby občanů, byla ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) vytvořena tzv. e-žádanka. Díky ní v případě podezření na onemocnění lékař vystaví žádanku na test „na dálku“ a odešle ji do centrálního systému, odkud si ji dohledá jakékoli odběrové místo, kam se dotyčný dostaví, a poté i laboratoř. Pacient tak nemusí riskovat návštěvu lékaře, kde by mohl ohrozit i ostatní. Výsledek vyšetření se po zadání laboratoří okamžitě zobrazí jak ošetřujícímu lékaři,

Plukovník Petr Šnajdárek se svým týmem vytvořil IT nástroje, které byly integrovány do zdravotnického systému. Jejich využívání bude pokračovat i po skončení pandemie.

který v případě potvrzení onemocnění vystaví e-neschopenku, tak také hygienické stanici, která s nemocným provede epidemiologické šetření a včas dohledá rizikové kontakty. Těm nařídí karanténu, aby nešířily onemocnění dál. „Předpokládá se další využití e-žádanky i pro jiná onemocnění, než je covid-19, což bude pohodlnější nejen pro pacienty, ale i pro lékaře. Současně to zlepší i přehled o výskytu dalších onemocnění v ČR,“ komentuje plukovník Šnajdárek.

Pro efektivní fungování celého systému testování a očkování byl díky spolupráci armádního týmu s Národní agenturou pro komunikační a informační technologie (NAKIT) a ÚZIS

vytvořen Centrální rezervační systém (CRS) pro zajištění odběrů a očkování. Ten slouží jak k rezervaci termínu testování, tak k registraci a rezervaci termínu očkování. Díky CRS se podařilo denně registrovat k očkování v průměru až 24 tisíc lidí.

Ve spojitosti s testováním a očkováním a potřebou zabezpečit kontrolu jejich absolvování pro návštěvu služeb, kulturních zařízení a podobně, byly vytvořeny mobilní aplikace ČTečka a Tečka, pomocí které lze kontrolovat platnost certifikátů. Na vzniku těchto aplikací měla Armáda ČR také velký podíl.

Posledním úkolem, na kterém se armádní tým s ÚZIS a NAKIT aktivně účastní, je tzv. systém

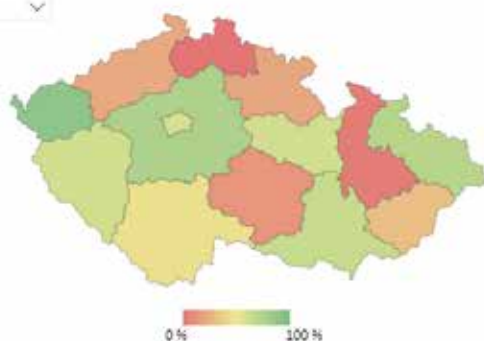
Kapacita laboratoří

Poslední aktualizace dat: 25. 6. 2021 (15:28) [Resetovat filtry](#)

Vyberte den:

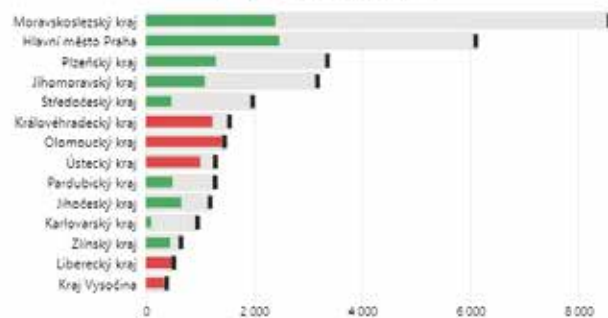
12.10.2020

Volná kapacita laboratoří podle krajů

Vyčerpaná kapacita laboratoří podle krajů

● Využitá kapacita ■ Testovací kapacita

Laboratoř	Kraj	Testovací kapacita	Volná kapacita	Volná kapacita v %	Nevyšetřené vzorky z předchozího dne	Vzorků přijatých dnes	Vzorků vyšetřených za předchozí den	Vzorků pozitivních z předchozího dne	Poslední hlášení
SPADIA LAB, a. s., pobočka Ostrava	Moravskoslezský kraj	4 500	4 500	100 %	0		64	6	12. 10. 2020 (06:00)
Biopická laboratoř, s. r. o.	Píseňský kraj	3 000	1 952	65 %	0	1 048	840	258	12. 10. 2020 (23:59)
Fakultní nemocnice Brno, OIKM	Jihomoravský kraj	700	700	100 %	0				12. 10. 2020 (18:00)
ÚLD OKB Fakultní nemocnice Ostrava	Moravskoslezský kraj	1 000	691	69 %	0	309	371	104	12. 10. 2020 (18:33)
Sang Lab – klinická laboratoř s. r. o. (Karlovy Vary)	Karlovarský kraj	600	600	100 %	0	0	202	53	12. 10. 2020 (06:00)
Laboratoře Agel a. s. Ostrava, Laboratoř klinické mikro...	Moravskoslezský kraj	900	568	63 %	-200	192	1 433	481	12. 10. 2020 (08:07)
Fakultní nemocnice v Motole	Hlavní město Praha	600	550	92 %	0	50	364	90	12. 10. 2020 (06:00)
CITYLAB spol. s r.o.	Hlavní město Praha	500	500	100 %	0		84	22	12. 10. 2020 (08:53)
GHC Genetics	Hlavní město Praha	500	500	100 %	0	0	0	0	12. 10. 2020 (23:23)
Celkem		32 440	18 524	57 %	0	16 408	10 519	2 915	12. 10. 2020 (23:59)

[Zobrazit detail LAB:](#)

Pro zobrazení detailu laboratoře ji označte v tabulce a poté klikněte na tlačítko pod tabulkou.

O-T-N (prokazování očkování, testování, prodělání nemoci) a green pas, což je digitální aplikace, která zabezpečí prokazování se o očkování při cestování.

Aby mohly všechny tyto IT nástroje plynule fungovat a sloužit všem uživatelům, byl vytvořen Helpdesk podpory, který zabezpečuje celkem šedesát vojáků z Lipníku nad Bečvou. Střídají se ve směnách tak, aby byla IT podpora poskytována nepřetržitě.

Dalším produktem, který vytvořili vojáci, je např. Manuál použití ochranných pomůcek. Na začátku pandemie personál v civilních zdravotnických a sociálních zařízeních neznal postupy používání ochranných pomůcek. Specialisté z Těchonína jezdili zejména po zařízeních sociální péče v celé republice, aby tamní pracovníky naučili, jak si efektivně obléknout a svléknout kontaminované obleky, jak se v nich pohybovat a nepoškodit jejich ochranu anebo jak je pak zlikvidovat. Manuál vypracovali specialisté z OBO Těchonín, pak jej i nafotili do jednoduché brožury a nakonec k němu ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí také připravili instruktážní video. Stejně tak byly v rámci ČRT AČR vytvořeny metodické pomůcky pro odběrová a očkovací místa, pro laboratoře, praktické lékaře, krajské koordinátory očkování a národní dispečink intenzivní péče.

Cesta dál

Díky všem těmto nově vzniklým IT nástrojům, aktualizaci těch existujících a jejich maximálnímu propojení bylo možné v reálném čase sdílet veškeré potřebné informace se všemi aktéry zapojenými do řešení epidemické krize. Díky nim bylo možné současně zefektivnit

Jdeme znovu do toho. Do boje s koronavirem posíláme 68 vojáků na základě rozhodnutí vlády. Pomůžeme s odběry, sběrem dat i analýzou. Začínáme tuto neděli testováním pracovníků OKD. Jsme tam, kde je potřeba.

#JsmeArmada #spolutozvladneme

COVID FORMS APP

systém testování a očkování pro všechny občany a v neposlední řadě i usnadnit a urychlit práci v hygienických stanicích, v nemocnicích při přesunech pacientů a zajistit udržení systému zdravotní péče v ČR. Naprostá většina z těchto nástrojů byla vytvořena tak, aby byla možná další modifikace, takže budou dále sloužit českému zdravotnictví, a to i mimo pandemii. „I přes všechny problémy, které se tu za poslední rok a půl děly, umožnila pandemie covid-19 udělat velký krok směrem k elektronizaci českého zdravotnictví s nastavením procesů řízení a IT podpory,“ zakončuje plukovník Šnajdár.

Text: plk. Magdalena Dvořáková a kpt. Petra Polcarová,

foto: archiv MZ ČR

Jan Beneš @Bengalor8

Odpověď uživateli @ArmadaCR

Dobrý den, děkujeme za vaši práci. Jen bych se rád poptal, jak se vybírají nemocnice kam jedete pomoci? V Nymburské nemocnici by vás taky potřebovali. :/

1

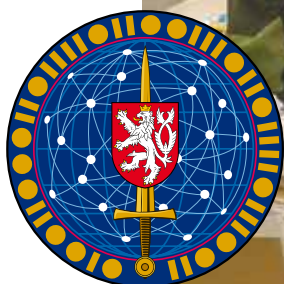

Armáda ČR @ArmadaCR · 13.01.2021

Dobrý den, o našem nasazení rozhoduje krizový štáb, kterému hejtmani posílají své žádosti. O přesném postupu si můžete přečíst zde 1url.cz/Dzc20 😊

Jak v nouzovém stavu žádat o pomoc armádu
acr.army.cz

Snažili jsme se zachytit jejich energii při práci

Skupina kybernetických sil a informačních operací jako podřízený celek Velitelství kybernetických sil a informačních operací vznikla v lednu 2020. Záhy po svém vzniku měla možnost hned otestovat své schopnosti v praxi. Jejich prvním úkolem bylo mapovat nasazení armády během obou vln pandemie nemoci covid-19.

Vojáci ze Skupiny kybernetických sil a informačních operací (SkKysIO) plnili úkoly ve všech fázích boje s pandemií. Vojáci taktických týmů pořizovali fotografickou a video dokumentaci nasazení armády po celé republice. Odborníci ze Skupiny podpory se pak postarali o úpravu fotek, videí a grafik. Specialisté KySIO také zabezpečovali nepřetržitý monitoring a analýzu informačního a mediálního prostředí. „Další pak také zabezpečovali komunikační školení nasazených jednotek,“ komentuje nasazení nadrotmistr Jiří J.

Týmy pomáhaly mapovat na sociálních sítích nasazení vojáků v nemocnicích, domech sociální péče, očkovacích centrech, při volbách nebo jejich spolupráci s policií. „Někdy to bylo velmi náročné organizačně. Jednak se neustále měnila situace. V jeden moment armáda působila na více než stovce různých míst a v terénu měla nasazenou kolem

pěti tisíc vojáků. Museli jsme se často velmi rychle rozhodnout, kam pojedeme, a flexibilně reagovat třeba i na cestě tam. Komunikovali jsme se zástupci různých civilních institucí a armády napříč všemi stupni velení a zároveň jsme museli myslet i na vlastní zdraví a bezpečí při pohybu v zařízeních, kde se vyskytovalo onemocnění covid-19. Například na oddělení ARO v liberecké nemocnici, kde byly umístěny nejtěžší případy a vypomáhali zde chemici z Liberce, bylo nezbytné použít obleky chránící celé tělo včetně ochranných štítů, dvou párů rukavic, návleků na obuv a podobně. S takovým vybavením bylo velmi složité pořádně vidět, natož něco natáčet. Poradili jsme si ale nakonec i tam," říká velitel jednoho z týmů praporčík Michal D.

„Přitom i když se pohyb po odděleních v ochranných prostředcích stal naším denním chlebem, nezvykli jsme si. Po několika minutách v ochranném obleku se nám zamlžoval štít a dotykové displeje reagovaly mnohem hůř na dotyk v rukavicích. Díky těmto zkušenostem

dnes cítím velký respekt ke všem zdravotníkům, vojákyním a vojákům, kteří trávili v obleku den co den i několik týdnů, a v nich dělali často fyzicky velmi náročné úkony a stejně si zachovávali pozitivní myšlení a nadhled," dodal praporčík Michal D.

Z osobního hlediska vnímají oba jako nejcennější právě komunikaci s řediteli navštívených zařízení, vrchními sestrami a dalšími lidmi a samozřejmě setkávání s vojáky na odděleních. „S řediteli zařízení jsme domlouvali, za jakých podmínek je můžeme navštívit a plnit tak naše úkoly, abychom nenarušili chod zařízení, neohrozili sebe a ostatní a zároveň získali materiály vystihující povahu práce a nasazení našich vojáků. Často jsme se pak bavili i s místním personálem o problémech a výzvách, jimž nemocnice kvůli pandemii čelí. A když ředitel potvrdil, že bez armády by musel některá oddělení úplně uzavřít, došlo nám, jak je spolupráce armády a civilního sektoru velmi užitečná," shodují se Jirka a Michal.

Text: kpt. Jan Rybička, foto: archiv KySIO

Stravování vojáků na zahraničních operacích bylo během pandemie limitované. Jedlo se mimo velké jídelny. Přesto si vojáci v Afghánistánu alespoň dopřáli štedrou večeří. Odděleně od ostatních a s dezinfekcí na stole.

Mise v karanténě fungovaly

Pandemie a přijatá hygienická opatření ovlivnily všechny v armádě. Specificky pak Velitelství pro operace, které vedle národních operací muselo okamžitě řešit operační nasazení armády jak na území České republiky, tak v zahraničních operacích. Útvary na taktické úrovni mezitím řešily, jak se vypořádat s přerušeným praktickým výcvikem a novými úkoly. Operační velitelství muselo i přes stále se měnící pandemická opatření zabezpečit plnohodnotně přípravu, nasazení a vyhodnocování zahraničních operací.

„Ze všech opatření byla pro nás asi nejsložitější sledovat pandemické dění v jednotlivých operacích a nepřetržitě vyhodnocovat požadavky operačních velitelů, a dále striktní karanténní opatření, která byla v úzké koordinaci s hlavní hygieničkou Ministerstva obrany nastavena u všech jednotek na čtrnáct dní před vysláním jednotek a minimálně týden po návratu ze zahraniční operace. Ze dne na den jsme

proto museli přeplánovat lety a přeorganizovat rotace vojáků,“ vzpomíná plukovník Josef Nejedly z Velitelství pro operace. „Když byl náhodou někdo při testech pozitivní, znamenalo to ihned přijmout nezbytná opatření a přeplánovat celou rotaci a plán letů.“

Karantény i dodávky ochranných pomůcek byly nutností

Pandemie měla dopad i na jinak standardní služby Odboru biologické ochrany Těchonín, kam se vojáci hned z letiště odváželi k testům a preventivní třídní karanténě po návratu z misí. Na jednu vojáky byli v Těchoníně po návratu až v dvoutýdní karanténě oproti původním dvěma dnům. To nebylo nic jednoduchého pro limitované kapacity místní ubytovny ani pro ty, kteří se těšili po více jak půlroce domů za rodinami.

Karanténní opatření armáda samozřejmě zavedla dle požadavků jednotlivých misí i v místě nasazení vojáků. Zkomplikovala třeba stravování vojáků, kteří museli jíst mimo společné jídelny nebo měli k dispozici pouze bojové dávky potravin.

Další výzvou a urgentním úkolem spojeným s pandemickou situací bylo dozásobit ochrannými pomůckami vojáky v zahraničí, v době, kdy byly špatně dostupné i doma. Zásilky byly v omezeném množství doplňovány v rámci rotací anebo zásobovacími lety. „Musím vyzdvihnout práci Centra podpory operací, které je přímo určeno k logistické podpoře zahraničních operací. Cením si jejich skvělé práce,“ shrnuje činnost pardubického útvaru plukovník Nejedly. Takzvané CPO vzniklo stejně jako operační velitelství v lednu 2020. Tedy mělo jen necelé tři měsíce relativního klidu na svůj „rozjezd“. CPO společně s 14. plukem logistické podpory zajišťovalo také rozvoz a distribuci pomůcek po českém území.

V Mali covid dočasně přerušil výcvik a část vojsk se stáhla. Změnou byly pro české vojáky roušky a přísná hygienická opatření, která sice omezovala, ale nakonec pomohla plnit českým vojákům jejich úkoly i během první vlny pandemie. Ta do Mali přišla se zpožděním až v létě.

Vojáci zůstali častěji na základnách

Neobvyklá situace ovlivnila i plnění úkolů přímo v jednotlivých operacích. Většina výcvikových aktivit se soustředila na základny. Vojáci zpravidla nevyjížděli na výcvik mimo základnu, výjezdy se omezily na nutné minimum. Jediné, z čeho se neslevilo, byly úkoly spojené s ochranou základen a ochrany koaličních vojsk.

Dalším omezením byl volný pohyb po základnách a mezi základnami včetně zákazu vstupu místních civilních zaměstnanců, realizace odborných stáží a mezinárodních návštěv atd.

Vzhledem ke kritické situaci v některých regionech došlo u misí jako například EUTM v Mali a Resolute Support v Afghánistánu k dočasnému snížení počtů a stažení části sil. Například v Mali se jednalo až o polovinu vojáků. Po odeznění první vlny pandemie se ale opět vrátili. V případě Mali se čeští vojáci nestáhli. V té době česká armáda velela misi Evropské unie. „Návrat vojáků do mise jsme pečlivě naplánovali, výcvik bylo nutné vzhledem k úkolům obnovit. Nešlo čekat do úplného odeznění pandemie,” komentoval průběh mise brigádní generál František Ridzák, který velel misi EUTM od června loňského roku do ledna 2021.

Výcvik armády byl dočasně omezen, vyjma přípravy do misí. Některé části přípravy probíhaly online nebo na posádkových cvičištích. „Mandatorní výcvik a závěrečné certifikační cvičení ale jednotky splnily. Přísná opatření neměla zásadní vliv na kvalitu jejich příprav. Vycvičenost a bezpečnost vojáků byly i v tomto případě priority, ze kterých jsme nijak výrazně neslevili,” doplňuje plukovník Nejedlý.

Další úkol související s pandemií byl pro operační velitelství stahování českých občanů ze zahraničí. „Šlo například o civilní zaměstnance NATO, policie a Ministerstva zahraničních věcí včetně jejich rodin. Velkou výzvou bylo také nastavení pravidel pro leteckou přepravu

osob zasažených nemocí covid-19. Museli jsme opět k ochraně pilotů a osádek letounu nastavit pravidla a standardní postupy tak, aby covidové transporty nevyřadily z provozu v té době jedinou dostupnou možnost leteckých přeprav. Musím zmínit konstruktivní přístup při řešení této otázky zejména hlavní hygieničky, velení kbelské základny a libereckých chemiků,” vysvětluje plukovník Nejedlý. Hygienická opatření v zahraničních operacích stále trvají. Jsou neustále konzultována s jednotlivými operačními veliteli a hlavní hygieničkou Ministerstva obrany.

Opatření přizpůsobená místu nasazení

Rychle přijatá opatření pomohla jak našim vojákům hlavně na začátku první vlny pandemie, tak také operačním velitelům, kteří disponovali v boji proti pandemii covid-19 pouze omezenou zdravotnickou kapacitou a materiálem v místě nasazení.

Opatření odrážela reálný stav a odlišnou pandemickou situaci v místě nasazení vojáků. Například na podzim loňského roku, když celá Česká republika chodila v rouškách i na ulicích, v Litvě a Lotyšsku vojáci během výcviku jedli ve společných prostorech bez ochrany dýchacích cest. Byla jim ale pravidelně měřena teplota a v případě symptomů šli okamžitě do karantény.

„Naprosto nutná je rychlá adaptace, přiměřená reakce a denní spojení se všemi veliteli. Jen tak bylo možné zvládnout obě vlny. Nyní se nám podstatně mění situace zavedením povinného očkování vojáků před vysláním do zahraniční operace, což zásadně pomůže ke snížení epidemiologických opatření a návratu do normálu,” uzavírá přehled přijatých opatření plukovník Nejedlý.

Co nám covid dal a vzal? Co nás naučil?

**Generálmajor Ladislav Jung,
velitel pozemních sil**

Pandemie nám vzala schopnost dělat práci, pro kterou jsme předurčeni, protože omezila naši přípravu a intenzivní výcvik.

Na druhou stranu nám covid-19 dal unikátní příležitost pomáhat společnosti v boji s pandemií. V rámci nasazení AČR totiž ležela hlavní tíha právě na pozemních silách.

Pandemie nás naučila hlavně pokoře, která byla pečetěna našimi vojáky přímo v nemocnicích a domovech pro seniory. Vojáci pomáhali často opakovaně a v různých operacích a stále plnili své úkoly u jednotek. Rád bych všem poděkoval za jejich nasazení.

Pavel Švagr
@pavel_svagr

AKTUÁLNĚ: Distribuce ochranných pomůcek podle seznamu [@ZdravkoOnline](#) pro Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj. Celkem téměř 100 naložených palet. Díky [@ArmadaTweetuje](#) za pomoc s rozvozem.

**Generálmajor Petr Mikulenka,
velitel vzdušných sil**

Pandemie nemoci covid-19 nám jednoznačně vzala kontakt s kolegy a podřízenými.

Přinesla nám také změnu v pracovním stylu. Zavedli jsme do naší každodenní služby institut home office a také video konference. Situace a omezení vzniklá v reakci na pandemii nám přinesla optimalizaci práce a zefektivnění některých zavedených postupů. V určitý moment jsme omezili cestování na jednání, dojíždění na porady. Všem příslušníkům letectva patří velký dík.

Brigádní generál Miroslav Feix, velitel Kybernetických sil a informačních sil

Jako armáda, potažmo VeKysIO, jsme dostali jedinečnou příležitost vyzkoušet si komunikaci na strategické úrovni státu. Viděli jsme, jak obyvatelstvo vnímá sdělení na té nejvyšší úrovni. Potvrdily se nám i nepsané poučky pro krizovou komunikaci, kterou používáme v armádě v době mimořádných událostí.

Potvrdili jsme si, že vojenský výcvik a morálka mají smysl. Při interakci s různými aktéry na Ministerstvu zdravotnictví i mimo něj jsme se museli přizpůsobovat přístupům a řešení výzev civilní cestou. Vyzkoušeli jsme si vlastní schopnosti monitoringu informačního a mediálního prostředí. Byl to široký záběr, který

rezonoval skrz všemi druhy médií a na sociálních sítích. V podstatě každé i malé šlápnutí vedle bylo hned vidět. Vztahy s médii jsou specifické a budují se dlouhodobě. Bohužel tiskové oddělení na MZ je dlouhodobě poddimenzované, takže ten záprah byl enormní. Pomáhali jsme poddimenzovanému tiskovému oddělení Ministerstva zdravotnictví konsolidovat síly a prostředky, což byl nejlepší možný příspěvek pro zvládnutí krize.

Velký dík patří mým podřízeným, kteří fyzicky na Ministerstvu zdravotnictví působili. Ze dne na den zvedli kotvy a naskočili do rozjetého vlaku.

Brigádní generál Zoltán Bubeník, ředitel sekce vojenského zdravotnictví

Nasazení vojenské zdravotnické služby během pandemie covid bylo bezprecedentní. Ať již na úrovni vojenských nemocnic, center zdravotních služeb, příslušníků zdravotnické služby útvarů pozemních a vzdušných sil nebo příslušníků polních nemocnic. Jejich práce ve prospěch nejen resortu obrany, ale i výpomoc civilnímu sektoru byla nesrovnatelná s čímkoliv v historii. Naše zkušenosti s krizovým řízením, nacházení často neprozkoumaných možností a často i příslušná dávka improvizace vždy vedla ke kýženým efektům.

Projevil se zároveň efekt samostatného řízení zdravotnické služby, kdy rady, návody

a doporučení byly kolektivním dílem zdravotnické a zejména hygienicko-epidemiologické služby ve prospěch celého resortu obrany bez výjimky, a dále s mnohovrstevným přesahem do civilního sektoru. Zejména v prvních etapách se projevily zkušenosti s biologickou ochranou a budováním bariér, které nejen vojenští zdravotníci, ale také ti, kteří jsou v aktivní záloze vojenského zdravotnictví, úspěšně přenášeli na svá civilní pracoviště nebo do zařízení sociální péče.

Naučili jsme se zároveň spoustu aktivit, které zdravotnická služba pro svoji činnost potřebuje – semináře, kurzy a odborná setkání přenést do virtuálního světa, a to nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni.

Plukovník Antonín Genser, velitel Velitelství teritoria

Zejména ve vztahu k výcviku jednotek aktivní zálohy při krajských vojenských velitelstvích teritoriálním silám vzniká dluh, který budeme v budoucnu muset dohnat. Takto omezující podmínky, které přinesla pandemie, si nikdo z nás neuměl představit.

Pandemie nás donutila přemýšlet a řešit věci jinak. Více využívat digitální prostředky komunikace, organizovat zaměstnání s co největší efektivitou i pro malé skupiny osob.

Vznikla příležitost a čas přesunout ambice, které jsme zvažovali jako druhé v pořadí

dopředu. Tvorba koncepčních dokumentů, vytvoření forem samostatné přípravy pro vojáky aktivní zálohy, dostupnost studijních dokumentů, příprava cvičení pro budoucnost. E-learningová forma přípravy aktivní zálohy v minulém roce je toho praktickým příkladem.

Brigádní generál Radek Hasala, velitel Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov

Jeden z nejvíce omezujících a limitujících faktorů byla nemožnost kontaktu mezi lidmi, na který byl člověk zvyklý, a nemožnost prodiskutovat různé pracovní problémy.

Na druhé straně nám covid přinesl zkušenosti, které jistě využijeme i po návratu do života před covidem. U Velitelství výcviku – Vojenské akademie jsme řešili, jak zabezpečit pokračování kariérové přípravy a jedinou možností byla distanční výuka. Přesto, že jsme s touto formou výuky neměli žádné zkušenosti, podařilo

se nám v poměrně krátké době vyřešit technické podmínky a připravit výukové materiály a postupně otevírat jednotlivé kurzy online. V současné době už absolvovalo nebo stále studuje více než tři tisíce vojáků v těchto kurzech. Stejnou formou, tedy online, jsme připravili kurzy pro vojáky aktivní zálohy. Kurz byl pozitivně hodnocen a nyní připravujeme jeho další verzi. U kurzu základní přípravy nebylo možné zabezpečit přípravu jiným způsobem než prezenční formou. Museli jsme proto přijmout řadu opatření, která se ukázala jako funkční, a díky tomu jsme za uplynulý rok vycvičili stovky nováčků.

ROZHOVOR

Záložníci jako dobrovolníci v první linii

Nečekali jsme a pomáhali jako dobrovolníci

**Rozhovor s kapitánem Ivo Heinzem, předsedou
Rady velitelů jednotek aktivní zálohy**

Během pandemie pomáhali i vojáci v aktivní záloze. Hodně o tom ví kapitán Ivo Heinz, zástupce velitele 72. mechanizovaného praporu. Do aktivní zálohy nastoupil v roce 2003, tehdy to byla ještě aktivní záloha dobrovolná. Nasazení aktivní zálohy při povodních v roce 2013 se ho netýkalo. Právě ohlášené opětovné zahájení prezenčního výcviku a hromadné povolání do operačního nasazení vítá. „Od toho jsme přece tady,“ říká na úvod rozhovoru.

Kdy jste se naposledy viděl s kolegy z jednotky na výcviku?

Poslední prezenční cvičení proběhlo vloni v únoru. Jestli dobře počítám, tak je to už více než 15 měsíců.

Je to nejdelší pauza ve výcviku během vaší služby v aktivní záloze. Jak komunikujete s kolegy?

Ano, od roku 1999 jsem nikdy tak dlouho bez účasti na vojenském cvičení nebyl. Nicméně moje práce pokračuje i nadále, každý týden strávím jeden den na útvaru většinou administrativní prací, pročitáním předpisů a norem a plánováním dalších cvičení. Pravidelně komunikujeme jako velitelé jednotek záložníků mezi sebou. Téměř každý den jsem v kontaktu s někým ze záložníků, ať už od našeho praporu, nebo odjinud.

Jaký vliv mělo přerušení výcviku na morálku záložníků?

Dlouhodobá absence jakékoli smysluplné aktivity je vždy demoralizující. Myslím, že přesto je morální stav vojáků aktivní zálohy pořád ještě dobrý.

Po dobu pandemie armáda přišla s online výcvikem. Jak jej hodnotíte?

Zavedení e-learningu na podzim 2020 se mě osobně netýkalo, protože jsem ještě v únoru stihl absolvovat praktické cvičení. Nicméně jsem požádal o možnost se e-learningu aspoň cvičně zúčastnit a bylo mi vyhověno. Myslím, že reakce velení armády na nedostatek odcvičených dnů byla velmi dobrá a s ohledem na krátkou dobu přípravy byly obsah i provedení online kurzů dobré. Byla to pro nás možnost si zopakovat základní teoretické znalosti a rozšířit je v oblastech, na které většinou během cvičení není čas.

Připravuje se další online výcvik, kdyby přišly další vlny pandemie? A co očekáváte od případného dalšího kola online výuky?

Doufám, že nenastane situace, že by letos už nebyl jiný výcvik než ten online. To podle všeho nenastane. Pokud by se tak ale stalo, očekával bych, že bude promyšlenější, bude daleko více strukturovaný nejen podle hodnotnostních sborů, ale i podle odborností a budou vychytané počáteční chyby. Předpokládám, že bude daleko více zaměřený na ukázky konkrétních případů – třeba ve velitelské činnosti. Chtěl bych, aby online výcvik pokračoval dál ve formě odborné přípravy i v době, kdy bude výcvik probíhat klasickou formou.

Velká diskuse se vedla kolem nasazení aktivní zálohy v průběhu pandemie. Váš názor?

Rozhodnutí nadřízených jsem vždy respektoval a respektovat budu. Osobně jsem přesvědčen, že aktivní záloha by měla být nasazena. Ať už pro její morální stav nebo pohled společnosti na aktivní zálohu.

Mnoho ze záložníků dosud pomáhalo jako dobrovolníci. Máte přehled o jejich aktivitách? Povídat si mezi sebou o tom?

Myslím, že pomoc vojáků v aktivní záloze byla dostatečně prezentována v médiích a na sociálních sítích. Nemám přehled v tom smyslu, že bych měl k dispozici nějakou tabulku nebo seznam dobrovolníků, ale o mnoha aktivitách vím a jsou předmětem různých debat mezi námi, mezi záložníky a vojáky z povolání i lidmi zcela mimo armádu.

Můžete uvést nějaké příklady dobrovolníků? Pomáhal jste vy sám?

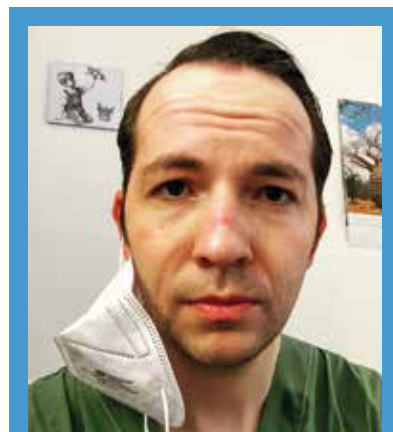
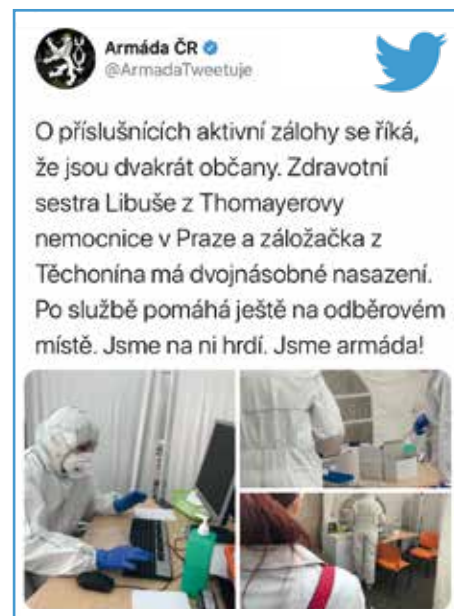
Například záložníci ze 102. průzkumného praporu, kteří pomáhali v nemocnici v Brně, nebo vojáci ze středočeské pěší rot. Ti se loni i letos zapojili do mnoha aktivit. Třeba distribuce ochranných pomůcek, pomoci v testovacích

a očkovacích centrech. Další začali s bezpříspěvkovým dárcovstvím krve, jiní po vyléčení z nákazy darovali plazmu. Voják z našeho útvaru začal pomáhat tím, že ze svého nakoupil ochranné pomůcky a daroval je nemocnicím. Pak pokračoval tím, že začal ve vlastním volnu sloužit na infekčním oddělení. Moje pomoc spočívala pouze v penězích na nákup ochranných pomůcek pro nemocnici.

Proč myslíte, že záložníci pomáhali a pomáhají?

Jsem přesvědčen, že naprostá většina z nás vstupovala do aktivní zálohy s tím, že chce sloužit této republice ve všem, co služba obnáší. Byli jsme vedeni snahou pomáhat. Když záložníci nemohli pomáhat organizovaně, začali podle svých možností pomáhat každý individuálně.

Text: plk. Magdalena Dvořáková, foto: archiv AČR

npor. Jan Heřmánek
rota AZ 72. mechanizovaného praporu
Práslavice

„Jako voják v aktivní záloze mám možná hlubší smysl pro společenskou odpovědnost. Pokud je naše země v krizi, je mojí morální povinností pomáhat, pokud mám jak. Tento pocit mě, stejně jako mnoho jiných záložníků, přivedl do armády.“

des. Radek Doubrava
baterie AZ 13. dělostřeleckého pluku Jince

„Jako dobrovolník Českého červeného kříže jsem využil svých lektorských schopností a školil dobrovolníky a pracovníky, kteří působili v domovech seniorů nebo nemocnicích. Působil jsem v Praze a spolupracoval také s koordinátorem očkování při rozvozu očkovacích látek. Vedl jsem tým telefonistů, kteří kontaktovali praktické lékaře ohledně závozu vakcín. Děk patří i mému zaměstnavateli, který mi to umožnil. Považoval jsem to za svoji povinnost.“

nrtm. Pavel Jurkovič
pěší rota AZ při KVV Liberec

„Záložníkem jsem od roku 2004 a nyní jsem ve funkci velitele pěší čety. Během první vlny pandemie jsem pomáhal zejména starším občanům s nákupy, s rozvozem dezinfekce a ochranných prostředků dýchacích cest po Libereckém kraji. Pak jsem pomáhal jako dobrovolník v Oblastním spolku Českého červeného kříže Liberec. V rámci jejich projektu jsem působil v týmu, který vznikl s cílem pomoci zdravotnickému personálu v nemocnicích. Naše týmy pomáhaly v 72hodinových směnách, kdy čtyři členové týmu zabezpečovali pokrytí tří denních a tří nočních směn.“

nrtm. Jaroslav Holík
vedoucí praporčík pěší roty AZ při KVV Ostrava

„Do pomoci se zapojilo mnoho členů naší jednotky. Voják aktivní zálohy je člověk, který se nebojí nových výzev a rád se učí nové věci. V armádě říkáme: Kdo je připraven, není překvapen... Někteří z nás nastoupili do nemocnic jako sanitáři, pomocný personál, jiní dělali školní praxi u záchranky nebo jinde – zkrátka kde bylo potřeba. Já osobně jsem pomáhal v nemocnicích Karlovy Vary a Ivančice jako pomocný personál na covidových odděleních. Jsem rád, že jsem tak mohl ulehčit zdravotnickému personálu. Pomáhal jsem také na odběrovém místě pro antigenní testování.“

des. Ivana Stříbrná
pěší rota AZ při KVV Liberec

„Pomáhala jsem, protože jsem přesvědčena, že je to tak správné. Jsem povahou aktivní člověk a nemůžu jen tak sedět se založenýma rukama. Chci zmínit i naše kluky, protože i jim patří obdiv a velký dík. Jsou to třeba Ondra Pleštil, Patrik Dresler, Pavel Jurkovič, kteří pomáhali v krajské nemocnici v Liberci. Musím zmínit ještě Tomáše Dachse. Přes týden jsme pracovali a ve volném čase, hlavně o víkendech a svátcích, jsme sloužili v nemocnicích. Já jako OSVČ, dotčená vládními opatřeními, jsem měla volného času více. Chtěla bych poděkovat i mé rodině, která mě v mém rozhodnutí pomáhat podpořila. Já a tři kluci jsme byli konkrétně na oddělení JIP, kde jsme pomáhali pacientům s hygienou, polohovali je, odváželi na vyšetření, zajišťovali úklid nebo dezinfekci pokojů.“

des. Ondřej Kovanda
rota AZ 42. mechanizovaného praporu Tábor

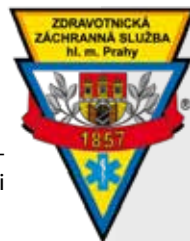
„Pomáhal jsem jako sanitář v nemocnici ve Slaném, kde byl v jednu chvíli velký nedostatek personálu. Práce to byla stejná, jakou měli profesionální vojáci v nemocnicích, to znamená pomoc s hygienou a polohováním pacientů, převozy na vyšetření a další. Pomáhal jsem, protože mi to přijde správné, stejně tak jako to, že jsem členem aktivní zálohy. Naše země mi poskytuje obrovské možnosti a toto je pro mě jeden ze způsobů, jak to všem kolem sebe vrátit.“

Petr Kolouch, ředitel Zdravotnické záchranné služby hl. m. Praha a voják aktivní zálohy:

„Bojujeme, pomáháme, jsme armáda,“ zní heslo, které jsem několikrát zahlédl na vyvěšených armádních plakátech. Chci napsat pár vět o jeho prostřední části, kterou jsme měli tu čest v Praze sami poznat.

Když jsme my v záchrannářských uniformách spolu s dalšími zdravotníky bojovali s koronavirovou pandemií, víc než vhod nám přišla ochotná pomoc příslušníků Armády ČR, především ze 43. výsadkového pluku Chrudim. Pomáhali nám s dekontaminací našich sanitních vozů a tyto vozy rovněž převáželi zpět na „domovské“ základny k jejich posádkám. Díky tomu se náš provoz nezadrhával a naši záchranníci mohli poskytovat péči pacientům bez větších omezení.

Nesmírně si této pomoci vážíme. Heslem pražské záchranky je: „Jsme tam, kde nás potřebujete.“ Beze zbytku to platí i pro zmíněné vojáky, kteří byli rovněž tam, kde jich bylo třeba. Děkuje vám za to.

Vratislav Sedlák
@SedlakVratislav

Jsme rádi, že alespoň na tuto instituci se můžeme v naší zemi spolehnout. Děkuje klukům výsadkářům z @ArmadaCR od @IvoZelinka za pomoc v nouzi při boji s COVID #armadapomaha #WEARENATO

Pepin #selsebodnout
@pepin58379010

Odpověď uživateli @ArmadaCR

Díky za Vás. Jsem hrdý na naše vojáky. Samozřejmě i sestřičky, doktory, policisty, hasiče a všechny ostatní, kdo pomáhají.

Fakultní nemocnice Olomouc
@fnolomouc

Děkujeme za pomoc!

Ministerstvo obrany @Obr... · 13.01.2021

Vojenští policisté z Velitelství VP Olomouc pokračují v nasazení a pomáhají vypořádat se s pandemií koronaviru ve Fakultní nemocnici U Svaté Anny v Brně. Nově pomáhají i ve @fnolomouc.

#spolutozvladneme #Vojenskapolicie

CT24zive
@CT24zive

Po boku sestřiček a lékařů svádí boj s koronavirem i šedesát vojáků. Do nemocnic mohou nastoupit jen ti, kteří už dostali obě dávky vakcíny. Koncem týdne by mělo být k dispozici skoro 800 vojáků.

Armáda ČR
@ArmadaCR

Palec nahoru zdravotníkům a všem, kteří pomáhají 🙌

Boris Drápal
@BorisDrapalEG

Odpověď uživateli @ArmadaCR

I když jsem v tomto pomoci nikdy, díky bohu, nepotřeboval, tak si Vaši pomoci vážím a na dálku z domova Vám i zdravotníkům držím palce. Uvědomuji si, že je to náročné....

Slovy nelze vyjádřit vděk, který patří jim, neboť obstáli v nelehkých chvílích koronavirové pandemie. Společně s námi byli v první linii pro klienty našeho Domova seniorů Benešov, díky nim jsme zvládali tuto nelehkou dobu.

Poděkování ředitelky Domova pro seniory Benešov paní Jany Prokešové
vojákům 43. výsadkového pluku

Pane generále, přejeme Vám i Vaším vojákům, aby jste se ve svém osobním i profesním životě setkávali pouze s takovou ochotou a porozuměním, jako prokázali příslušníci AČR v Domově seniorů Luxor Poděbrady.

Poděkování ředitele Domova Luxor Poděbrady pana Jaromíra Nováka
vojákům 14. logistického pluku

Tak jsem u tam a kila k ellapci se
rejmou skúte, tñi pmovali likarim,
kstram a móm starim nemocum,
móm ti ty jst jak to malije na side,
kchě u kchě a celotm, kñimoti, pmoce
a to ja jsem tam móm k ellapci ktera,
Filipa a Bartla pñim jsem u nemocla
roklonit, tal tox to outon byel tñi pñim
o poděkování tñim to rejmum ka celotm
pñim, kñim móm otdivat a to pñim kñim

Osobní poděkování klientky nemocnice vojákům

v našem zařízení Domova pro seniory U Kostelíčka Pardubice dne 17.9.2020 proběhlo školení na používání ochranných pomůcek a konzultace ohledně managementu péče o pacienty s COVID-19. Toto setkání bylo velmi přínosné nejen pro vedoucí pracovníky, ale i pro pracovníky v přímé péči, kteří si velmi chválili jasné a srozumitelné odpovědi na jejich dotazy a křivotali možnost zkusit si pod dohledem nácvik oblékání a svlékání ochranných pomůcek. Vedoucí oddělení si velmi cenili konzultace ohledně organizace izolačních pokojů a karanténních opatření přímo v místě pracoviště jednotlivých oddělení.

Poděkování vedoucího domova pro seniory U kostelíčka v Pardubicích
za školicí pomoc specialistů z OBO Těchonín

chtěli bychom Vám touto cestou poděkovat za spolupráci při transportu operačního týmu z TC IKEM do TC Košic a zpět, který se uskutečnil dne 31.7.2020. Zvláštní poděkování pak patří pilotům kapitánu Michalu Růžickovi, poručíku Martinu Novotnému a nadrotmistru Janu Šafaříkovi.

Rádi bychom vás také seznámili s osudem transportovaných jater.

Játra byla transplantována 46letému nemocnému, operační výkon proběhl bez komplikací. Pacient se cítí dobře.

Slinivka břišní byla transplantována 32letému nemocnému, operační výkon proběhl bez komplikací a nemocný se cítí dobře.

Poděkování vedoucí oddělení Transplantcentra IKEM
paní Evy Pokorné za převoz orgánů

